

Obnova pozemkov a majetku a rozvoj odvetví so zlepšenými environmentálnymi vplyvmi v hornonitrianskom uhoľnom regióne

Správa o akčnom pláne

august 2021

REFORM/SC2020/105
SRSS/2018/01/FWC/002

Projekt financuje Európska únia prostredníctvom Programu na podporu štrukturálnych reforiem a realizuje ho spoločnosť PwC v spolupráci s Európskou komisiou.

Prísne súkromné a dôverné

Dôležité upozornenie pre osoby, ktoré nemajú oprávnenie na prístup k tejto správe

Akákoľvek osoba, ktorá nie je adresátom tejto správy alebo ktorá nepodpísala a nevrátila spoločnosti PricewaterhouseCoopers Advisory, s.r.o. (ďalej len „PwC“), prepúšťací list, nie je oprávnená čítať túto správu.

Na každú neoprávnenú osobu, ktorá získa prístup k tejto správe a bude ju čítať, sa vzťahujú nasledujúce ustanovenia:

- Čitateľ tejto správy berie na vedomie, že práca vykonaná spoločnosťou PwC bola vykonaná v súlade s pokynmi poskytnutými našim klientom - adresátom - a bola vykonaná výlučne v prospech a pre potreby nášho klienta - adresáta.
- Čitateľ tejto správy berie na vedomie, že táto správa bola vypracovaná na pokyn nášho klienta a nemusí obsahovať všetky postupy považované za potrebné pre účely čitateľa.
- Čitateľ súhlasí s tým, že spoločnosť PwC, jej partneri, riaditelia, zamestnanci a zástupcovia voči nemu nemajú žiadne povinnosti ani zodpovednosť, či už zmluvnú alebo inú (vrátane, ale bez obmedzenia, nedbanlivosti a porušenia zákonných povinností), a nenesú zodpovednosť za žiadnu stratu, škodu alebo výdavky akejkoľvek povahy spôsobené akýmkoľvek použitím tejto správy, ktoré sa čitateľ môže rozhodnúť vykonať, alebo ktoré sú inak dôsledkom získania prístupu k tejto správe. Čitateľ súhlasí s tým, že sa na túto správu nebude odvolávať ani ju citovať, či už v celku alebo čiastočne, a nebude ju šíriť bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti PwC.

© Európska únia, 2021

Tento dokument bol vypracovaný a súvisiace práce sa uskutočnili s financovaním Európskej únie prostredníctvom Programu na podporu štrukturálnych reforiem a v spolupráci s Generálnym riaditeľstvom pre Podporu štrukturálnych reforiem Európskej komisie.

Opätovné použitie tejto správy je povolené za predpokladu, že je uvedený zdroj a ak nenarušíte pôvodný význam alebo poslanstvo dokumentu. Komisia nepreberá zodpovednosť vyplývajúcu z opätovného použitia. Politika Komisie v oblasti opätovného použitia sa vykonáva rozhodnutím Komisie 2011/833 / EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie. Názory uvedené v tejto správe sú iba názormi autorov a nereprezentujú oficiálne názory Európskej komisie.

Predpoklady a obmedzenia

- V rámci projektu PwC poskytuje podporu slovenským orgánom pri vypracovaní plánu využitia pozemkov a majetku v uhoľnom regióne hornej Nitry, a to prostredníctvom organizovania aktivít zameraných na zapojenie zainteresovaných strán, vykonávania analýz a vypracovania písomných výstupov, ktoré by slovenské orgány mohli využiť v procese transformácie uhoľného regiónu hornej Nitry. PwC nepreberá zodpovednosť za následné rozhodnutia a implementáciu našich odporúčaní.
- Rozsah nášho projektu a našej analýzy súvisiacej s rekultiváciou území a plánom nového využitia území je obmedzený na oblasti dohodnuté v úvodnej fáze a úvodnej správe projektu a zahŕňa priemyselné zóny ťažobnej spoločnosti HBP v Handlovej, Novákoch a Cigli a priemyselnú zónu Slovenských elektrární v Novákoch. Za dôležité možno považovať aj ďalšie dotknuté oblasti, avšak len na rámcovej úrovni.
- Pri príprave tejto správy spoločnosť PwC využila viaceré zdroje informácií od tretích strán (napríklad výskumné správy a vládne štatistiky). PwC vychádzala z predpokladu, že poskytnuté informácie sú presné, preto sa dodatočné overovanie informácií a správnosti údajov nevykonávalo. Hĺbka analýzy bude priamo závisieť od granularity dostupných informácií.
- Táto správa nemá nahradiť oficiálnu územnoplánovaciu alebo geodetickú dokumentáciu. Vzhľadom na charakter tejto správy sa môžu použiť približné, zaokrúhlené a odhadované hodnoty.
- Ak sú výstupy vytvorené v rámci tohto projektu preložené do iných jazykov, za primárnu verziu by sa mala považovať anglická verzia.

Obsah

Zoznam obrázkov	6
Zoznam tabuliek	8
Skratky	10
Zhrnutie	11
1. Východisková situácia pre transformáciu	12
1.1. Základ akčného plánu	12
1.2. Stručný opis súčasnej situácie – dotknuté územia	12
1.2.1. Lokalita banského poľa Nováky	13
1.2.2. Lokalita banského poľa Cigeľ	14
1.2.3. Lokalita banského poľa Handlová	16
1.2.4. Východná šachta Handlová	17
1.2.5. Areál BME Nováky	18
1.2.6. Areál TPP Nováky	19
1.2.7. Mokrade v blízkosti obcí Koš a Laskár	22
2. Akčný plán pre zmenu účelu využitia pozemkov a majetku na Hornej Nitre	23
2.1. Náčrt technických riešení	23
2.2. Odhad nákladov spojených s revitalizáciou a možnosti financovania	25
2.2.1. Náklady na areály vo vlastníctve HBP, a.s.	25
2.2.2. Náklady na areály vo vlastníctve SE, a.s.	25
2.2.3. Možnosti financovania	26
2.3. Ďalšie kroky pred realizáciou technických prác v týchto oblastiach	28
2.3.1. Fáza benchmarkingu	29
2.3.2. Fáza tvorby vízie	29
2.3.3. Fáza predikcie	30
2.3.4. Realizačná fáza	30
2.3.5. Fáza monitorovania	30
2.4. Legislatívne a systémové opatrenia	31
2.5. Možnosti inštitucionálneho nastavenia na vykonávanie akčného plánu	32
2.5.1. Prehľad zainteresovaných strán	32
2.5.2. Organizačné usporiadanie	33
2.5.3. Zúčastnené strany a ich zodpovednosti	34
2.5.4. Organizácia aktérov	35
3. Časový plán a hodnotenie akčného plánu	36
3.1. Celkový časový plán	36
3.2. Orientačné časové plány pre príslušné oblasti	36
5. Riziká spojené s realizáciou akčného plánu a opatrenia na ich zmiernenie	39

5.1. Riziká spojené s novým využitím pozemkov a majetku	39
5.2. Hrozby identifikované v správe o pláne využitia území.....	40

Zoznam obrázkov

Zoznam obrázkov	6
Zoznam tabuliek	8
Skratky.....	10
Zhrnutie.....	11
1. Východisková situácia pre transformáciu.....	12
1.1. Základ akčného plánu	12
1.2. Stručný opis súčasnej situácie – dotknuté územia.....	12
1.2.1. Lokalita banského poľa Nováky	13
1.2.2. Lokalita banského poľa Cigeľ	14
1.2.3. Lokalita banského poľa Handlová	16
1.2.4. Východná šachta Handlová	17
1.2.5. Areál BME Nováky	18
1.2.6. Areál TPP Nováky	19
1.2.7. Mokrade v blízkosti obcí Koš a Laskár	22
2. Akčný plán pre zmenu účelu využitia pozemkov a majetku na Hornej Nitre	23
2.1. Náčrt technických riešení	23
2.2. Odhad nákladov spojených s revitalizáciou a možnosti financovania.....	25
2.2.1. Náklady na areály vo vlastníctve HBP, a.s.	25
2.2.2. Náklady na areály vo vlastníctve SE, a.s.	25
2.2.3. Možnosti financovania	26
2.3. Ďalšie kroky pred realizáciou technických prác v týchto oblastiach	28
2.3.1. Fáza benchmarkingu	29
2.3.2. Fáza tvorby vízie	29
2.3.3. Fáza predikcie	30
2.3.4. Realizačná fáza	30
2.3.5. Fáza monitorovania	30
2.4. Legislatívne a systémové opatrenia	31
2.5. Možnosti inštitucionálneho nastavenia na vykonávanie akčného plánu	32
2.5.1. Prehľad zainteresovaných strán	32
2.5.2. Organizačné usporiadanie	33
2.5.3. Zúčastnené strany a ich zodpovednosti	34
2.5.4. Organizácia aktérov	35
3. Časový plán a hodnotenie akčného plánu	36
3.1. Celkový časový plán	36
3.2. Orientačné časové plány pre príslušné oblasti.....	36

5. Riziká spojené s realizáciou akčného plánu a opatrenia na ich zmiernenie	39
5.1. Riziká spojené s novým využitím pozemkov a majetku	39
5.2. Hrozby identifikované v správe o pláne využitia území.....	40

Zoznam tabuliek

Zoznam obrázkov	6
Zoznam tabuliek	8
Skratky.....	10
Zhrnutie.....	11
1. Východisková situácia pre transformáciu	12
1.1. Základ akčného plánu	12
1.2. Stručný opis súčasnej situácie – dotknuté územia.....	12
1.2.1. Lokalita banského poľa Nováky	13
1.2.2. Lokalita banského poľa Cigeľ	14
1.2.3. Lokalita banského poľa Handlová	16
1.2.4. Východná šachta Handlová	17
1.2.5. Areál BME Nováky	18
1.2.6. Areál TPP Nováky	19
1.2.7. Mokrade v blízkosti obcí Koš a Laskár	22
2. Akčný plán pre zmenu účelu využitia pozemkov a majetku na Hornej Nitre	23
2.1. Náčrt technických riešení	23
2.2. Odhad nákladov spojených s revitalizáciou a možnosti financovania.....	25
2.2.1. Náklady na areály vo vlastníctve HBP, a.s.	25
2.2.2. Náklady na areály vo vlastníctve SE, a.s.	25
2.2.3. Možnosti financovania	26
2.3. Ďalšie kroky pred realizáciou technických prác v týchto oblastiach	28
2.3.1. Fáza benchmarkingu	29
2.3.2. Fáza tvorby vízie	29
2.3.3. Fáza predikcie	30
2.3.4. Realizačná fáza	30
2.3.5. Fáza monitorovania	30
2.4. Legislatívne a systémové opatrenia	31
2.5. Možnosti inštitucionálneho nastavenia na vykonávanie akčného plánu	32
2.5.1. Prehľad zainteresovaných strán	32
2.5.2. Organizačné usporiadanie	33
2.5.3. Zúčastnené strany a ich zodpovednosti	34
2.5.4. Organizácia aktérov	35
3. Časový plán a hodnotenie akčného plánu	36
3.1. Celkový časový plán	36
3.2. Orientačné časové plány pre príslušné oblasti.....	36

5. Riziká spojené s realizáciou akčného plánu a opatrenia na ich zmiernenie	39
5.1. Riziká spojené s novým využitím pozemkov a majetku	39
5.2. Hrozby identifikované v správe o pláne využitia území.....	40

Skratky

Skratka	Popis
BME	Strojárska dcérska spoločnosť banskej spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza (Banská mechanizácia a elektrifikácia)
EK	Európska komisia
ha	Hektár
HBP	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.
JTF	Fond na spravodlivú transformáciu (Just Transition Fund)
JTP	Plán spravodlivej transformácie (Just Transition Plan)
JTM	Mechanizmus spravodlivej transformácie (Just Transition Mechanism)
km²	Kilometer štvorcový
MIRRI	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MO	Mimovládna organizácia
PTH	Prievidzské tepelné hospodárstvo
RRP	Plán obnovy a odolnosti
SE	Slovenské elektrárne, a.s.
TPP	Tepelná elektráreň
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj

Zhrnutie

Akčný plán zmeny využitia pozemkov a majetku v regióne Horná Nitra vychádza z identifikovaných možností využitia pozemkov, ktoré sú popísané v Správe o pláne využitia pozemkov (ako súčasť tohto projektu) a z aktuálneho Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra, ktorý bol schválený vládou SR dňa 7.1.2021, a ktorý by mal byť realizovaný ruka v ruke s Plánom spravodlivej transformácie územia Hornej Nitry.

Počas prípravy akčného plánu sa plánovalo ukončenie ťažby v jednotlivých ťažobných oblastiach HBP, a.s., a tým aj súvisiace ukončenie výroby elektriny v TPP Nováky. Počas prípravy Správy o územnom pláne sme identifikovali faktory úspešnej realizácie akčného plánu:

- **vytvorenie menších zón (podoblastí) v rámci príslušných oblastí, ktoré by boli vhodné na rekonštrukciu pred ukončením ťažby a mohli by byť k dispozícii pre potenciálnych investorov a nové využitie,**
- **definovanie riadenia implementácie akčného plánu, ktoré by umožnilo spoluprácu v rámci viacerých úrovní vplyvu na úspešnú implementáciu, ako napr.: vláda, Trenčiansky samosprávny kraj a miestna samospráva. Svoju úlohu v tejto oblasti by mala zohrať Implementačná jednotka Trenčianskeho samosprávneho kraja,**
- **definovanie jasných pravidiel a postupov pre získavanie finančných zdrojov na realizáciu akčného plánu a dodržiavanie dohodnutých termínov, ktoré sú kľúčové pre udržanie pokroku v transformácii regiónu Hornej Nitry.**

Náklady súvisiace s prestavbou príslušných oblastí sú definované na základe aktuálnych odhadov. V čase realizácie akčného plánu bude potrebné tieto náklady priebežne aktualizovať a zohľadňovať pri riadení akčného plánu. Práve náklady na prestavbu môžu byť faktorom, ktorý ovplyvní priebeh transformácie a budú predmetom dohôd medzi vlastníckmi areálom a vládou SR.

Ďalšie kroky pred realizáciou technických prác v daných oblastiach boli vypracované na základe metodiky na rekonštrukciu hnedých území („brownfields“ - príručkou BROWNTRANS, ktorá bola pripravená ako súčasť projektu Brownfields Regeneration Know-How Transfer BROWNTRANS, číslo projektu: 11310 1614, ktorý je podporovaný Fondom Leonardo da Vinci. To pomohlo vytvoriť štandardizovaný prístup v rámci jednotlivých oblastí a v ďalších krokoch sa zohľadnili aj plány na ukončenie ťažby.

Realizáciu akčného plánu výrazne ovplyvňuje rôznorodosť území, ktoré sú predmetom projektu. Ich špecifiká sú definované polohou, dostupnosťou infraštruktúry, časovou dostupnosťou na základe plánu ukončenia ťažby a možnosťou hospodárskeho využitia. Z tohto hľadiska je potrebné k jednotlivým oblastiam pristupovať individuálne, a to nielen v rámci sanácie, ale aj v rámci spolupráce jednotlivých zainteresovaných strán.

Hlavné časti dokumentu

Sekcia	Popis
Východisková situácia pre transformáciu	V tejto časti je opísaná východisková situácia príslušných oblastí pre zmenu účelu využitia pozemkov a majetku.
Akčný plán pre zmenu využitia pozemkov a majetku	Táto časť obsahuje prehľad vybraných území, ktoré sú predmetom akčného plánu.
Časový plán a hodnotenie akčného plánu	Táto časť obsahuje plán, možnosti a podmienky budúceho využitia územia vybraných oblastí.
Riziká spojené s realizáciou akčného plánu	V tejto časti sú stručne zhrnuté kľúčové riziká a hrozby úspešnej realizácie akčného plánu pre zmenu účelu využitia pozemkov a majetku.

1. Východisková situácia pre transformáciu

1.1. Základ akčného plánu

Akčný plán zmeny účelu využitia pozemkov a majetku na Hornej Nitre vychádza z **aktualizovaného Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra**, ktorý bol schválený vládou SR dňa 7.1.2021¹. Akčný plán transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra je rozdelený do 4 pilierov:

- Pilier I. - Mobilita a prepojenie regiónu
- Pilier II. - Hospodárstvo, podnikanie a inovácie
- Pilier III. - Udržateľné životné prostredie
- Pilier IV. - Kvalita života a sociálna infraštruktúra

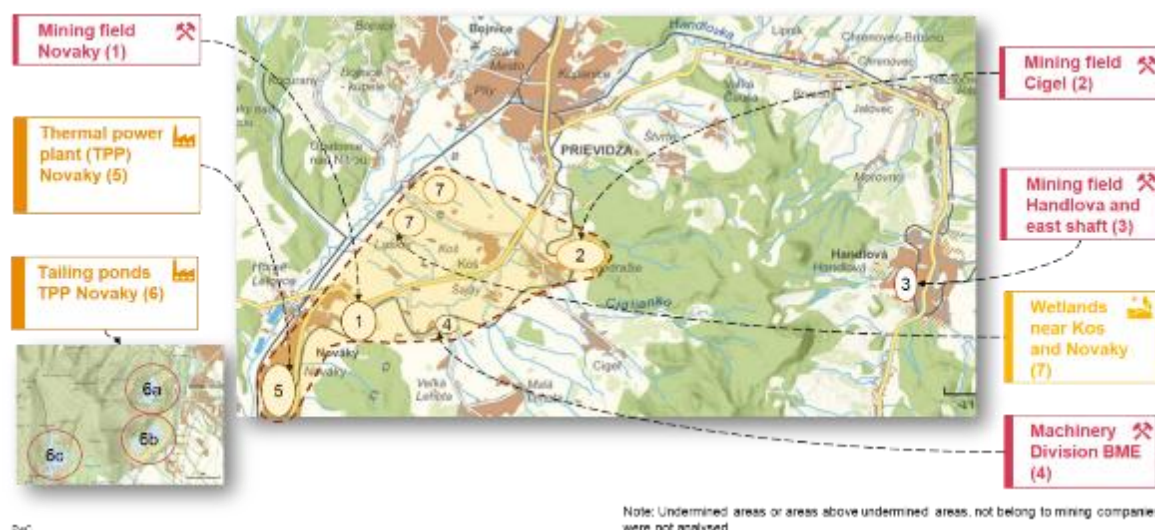
Akčný plán zmeny účelu využitia pozemkov a majetku na Hornej Nitre je vytvorený na základe zistení a odporúčaní vyplývajúcich zo **Správy o inventarizácii a klasifikácii pozemkov a majetku** a **Správy o pláne využitia pozemkov** (výstupy tohto projektu). Súčasťou boli aj stretnutia so zainteresovanými stranami v regióne a osvedčené postupy zo zahraničia.

Akčný plán je tiež v súlade so **Správou o výzvach, potrebách a akčných plánoch najviac postihnutých území** (Výstupy 4), ktorá bola vypracovaná v rámci projektu Podpora prípravy územných plánov spravodlivej transformácie na Slovensku (REFORM/SC2020/121 - SRSS/2018/01/FWC/002-07).

1.2. Stručný opis súčasnej situácie – dotknuté územia

Na účely vypracovania akčného plánu sa použili údaje získané v rámci prípravy predchádzajúcich správ o projekte.

Obrázok 1 Prehľad dotknutých území

¹ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/25612/1>

1.2.1. Lokalita banského poľa Nováky

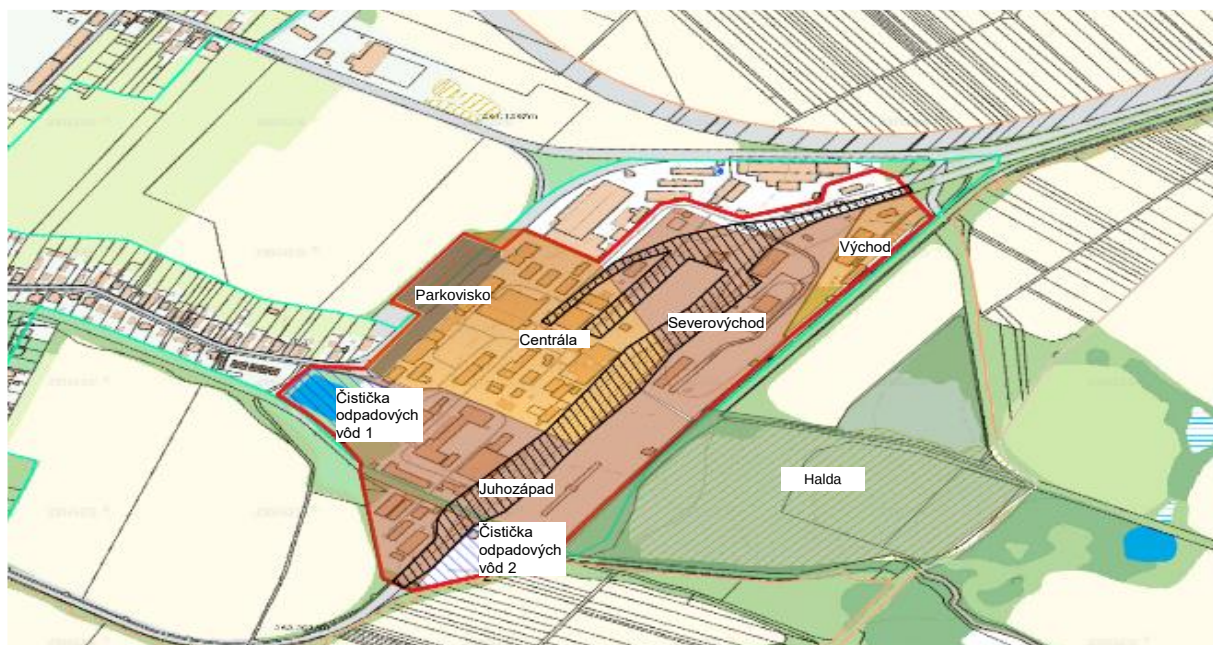
Aktuálny stav

Na základe podkladov HBP a z oficiálneho slovenského katastrálneho portálu (list vlastníctva číslo 1634 v katastrálnom území Nováky) sa v území nachádza viac ako 34 budov, čo sa potvrdilo aj počas obhliadky na mieste.

Väčšina nehnuteľností sa stále využíva, pretože oblasť slúži ako hlavný výrobný areál uhlia a na podporné činnosti pre banské pole Handlová. Zoznam využívaných a nevyužívaných nehnuteľností bol uvedený v Správe o inventarizácii pozemkov a majetku v prílohe 1.

Budovy majú veľmi dobrú miestnu dostupnosť k hlavnej ceste. Časť areálu bola predaná iným spoločnostiam a považuje sa za obnovenú a nebola súčasťou ďalšej analýzy. Severovýchodná časť areálu je vo vlastníctve spoločnosti BISO Schrattecker Slovakia, montážneho závodu poľnohospodárskych strojov, a spoločnosti SaarGummi Slovakia, závodu na výrobu izolačných dielov pre automobilový priemysel.

Obrázok 2: Banská lokalita Nováky - mapa súčasného stavu

Možnosti využitia pozemkov

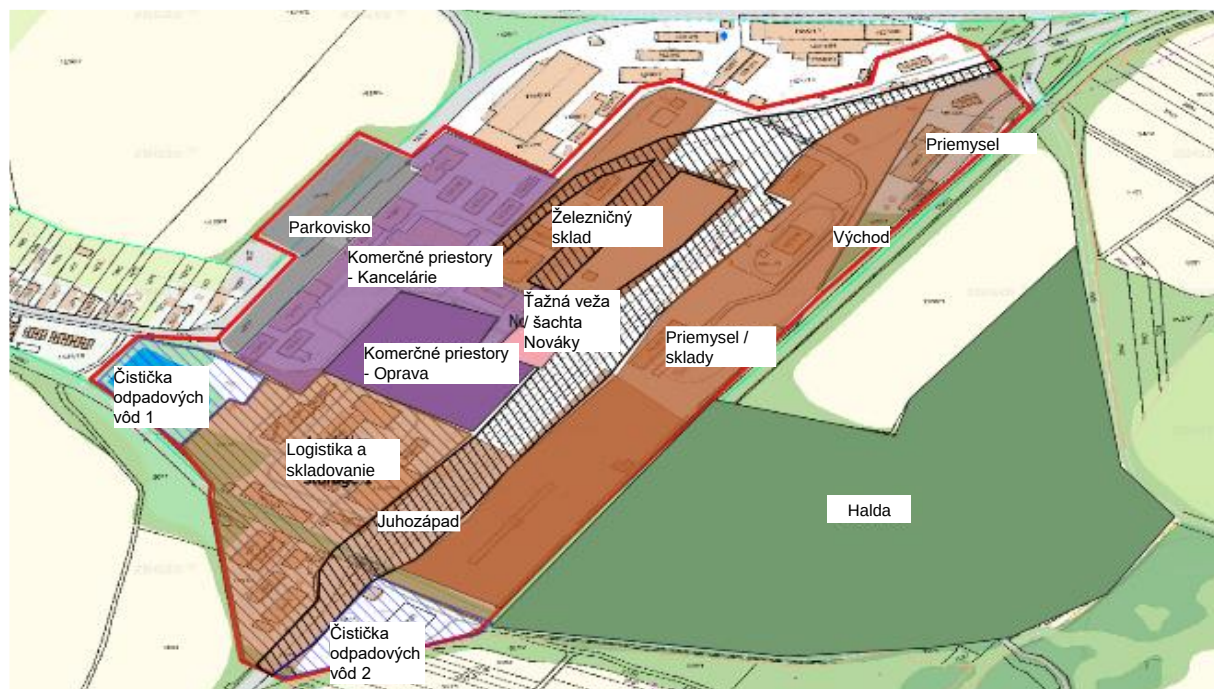
Územie banského poľa Nováky je vidieckou oblasťou s vysokým potenciálom pre rekonštrukciu priemyselného parku. Nachádza sa v priemyselnom centre regiónu Hornej Nitry - meste Nováky - s kvalifikovanými ľudskými zdrojmi a kompletnou infraštruktúrou ťažkého priemyslu (elektrické vedenie vysokého napätia, plyn, vodovod, čistička odpadových vôd, cesty, potrubia).

Existujú možnosti na vybudovanie nového priemyselného parku s výrobou energie z biomasy, keďže v oblasti sa nachádzajú zariadenia na výrobu dreva, skladovanie, železničné spojenie a elektrická infraštruktúra. Súčasný priemyselný charakter si môže zachovať súčasné využitie územia a môže byť rozšírený o ďalšie možnosti využitia územia, napr.:

- **Priemysel:** výroba ťažkých a ľahkých strojov a dreva s veľkými skladmi a železničným depom. Priemyselné zariadenia možno rozšíriť o výrobu energie z biomasy.
- **Obchod - kancelárie:** v areáli sa nachádzajú administratívne budovy a malé zdravotné stredisko, budovy sú v relatívne dobrom stave, ale pre budúce využitie ich bude potrebné obnoviť.
- **Obchod – opravárenské činnosti:** V oblasti je možné umiestniť opravovne elektrických a strojných zariadení.

- **Logistika a skladovanie:** juhozápadná časť ťažobného poľa je prístupná z hlavnej cesty; staré skladovacie budovy možno nahradiť.
- **Koľajnice a skladovanie:** Železničné trate vedú cez oblasť a môžu sa využívať na logistické a ťažké priemyselné účely.
- **Šachtová veža banského poľa Nováky** je dominantou a mala by byť chránená ako kultúrna pamiatka obce Nováky.
- **Úprava vody:** V súčasnosti sa používajú dve zariadenia na úpravu vody, ktoré by sa mali zachovať.

Obrázok 3: Ťažobné pole Nováky - mapa možností využitia pozemkov

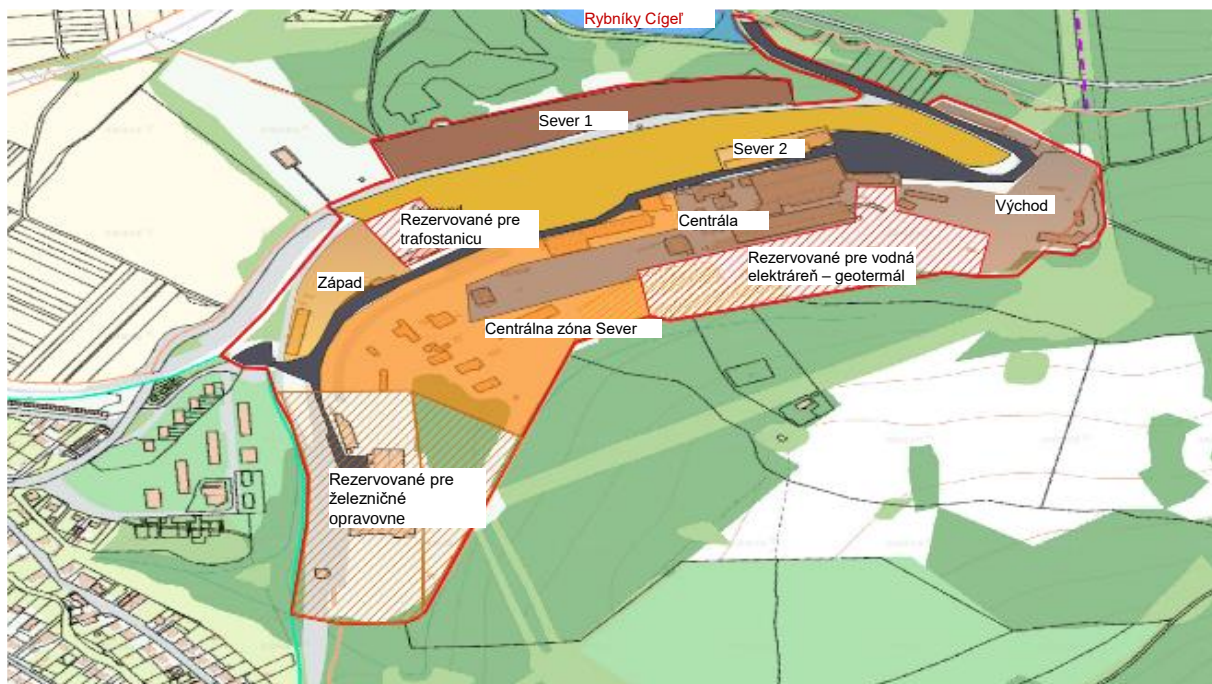
1.2.2. Lokalita banského poľa Cigeľ

Aktuálny stav

Bývalé banské pole Cigeľ sa nachádza v katastrálnom území obce Sebedražie, 10 km južne od centra Prievidze. V blízkosti sa nachádza obec Cigeľ (pre odlíšenie od názvu "banské pole Cigeľ" budeme používať názov "obec Cigeľ"). Baňa bola navrhnutá tak, aby v nej pracovalo 3 000 baníkov v trojzmennej prevádzke. Ťažobná činnosť v tomto poli bola ukončená v roku 2017 a v súčasnosti v ňom zostalo len približne 20 pracovníkov údržby.

Oblasť bývalého banského poľa Cigeľ je obklopená lesom a poľnohospodárskou pôdou. V blízkosti sa nachádza niekoľko rekreačných zariadení, napríklad rekreačné zariadenie Púšť, golfový klub a rybníky. V nasledujúcich kapitolách je podrobnejšie opísané súčasné využitie územia, plány a potenciály.

Obrázok 4: Ťažobné pole Cígel' - súčasný prehľad využitia pozemkov

Možnosti využitia pozemkov

Oblasť ťažobného poľa Cígel' je vidiecka oblasť s vysokým potenciálom rozvoja priemyselného parku. Nachádza sa v blízkosti Prievidze a obce Sebedražie.

V areáli prebieha výstavba novej teplárne pre zásobovanie mesta Prievidza. Výrobu energie je možné rozšíriť vybudovaním teplárne využívajúcej banskú vodu.

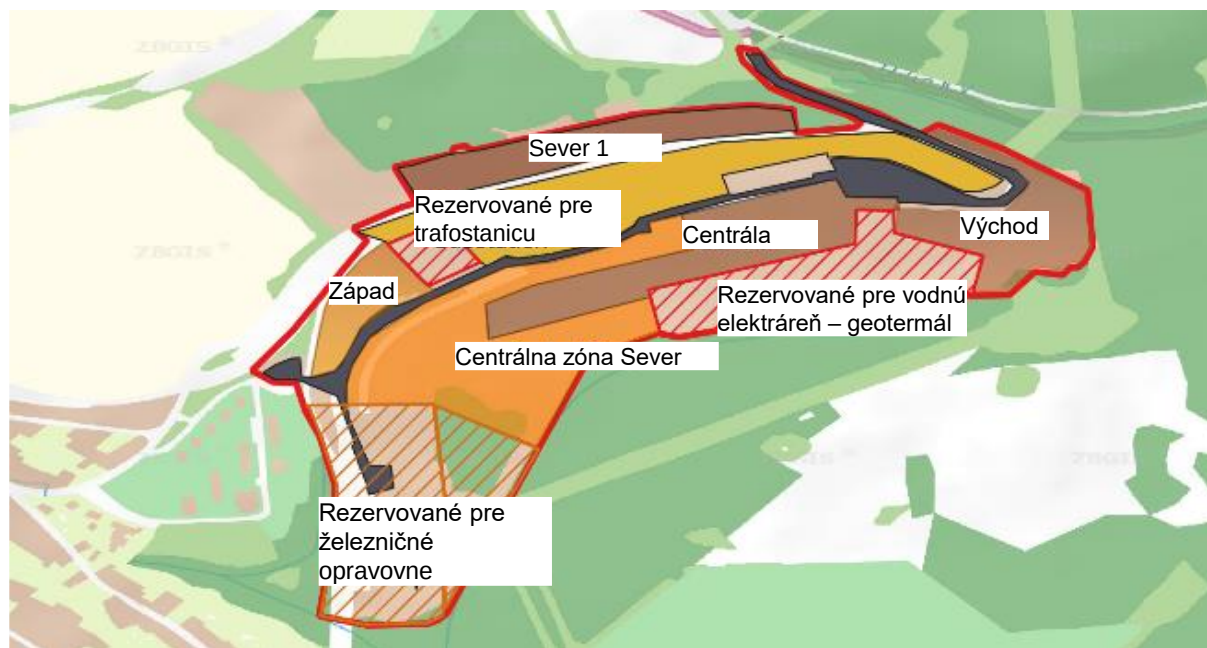
Súčasný banícky skanzen je možné rozšíriť a revitalizovať, avšak banícke pole Cígel' má väčší potenciál zameraný na priemyselnú a energetickú výrobu. Z hľadiska cestovného ruchu je alternatívnou možnosťou pre banské múzeum banské pole Handlová. Lokalita Handlová má všetky možnosti, ako sú historické budovy, poloha v blízkosti centra mesta (v pešej dostupnosti) a prístup do podzemných baní.

Súčasný priemyselný charakter je možné zachovať a rozšíriť napríklad o ďalšie možnosti využitia územia:

- **Priemyselné:** Priemysel: strojárstvo, oprava vagónov a výroba potravín.
- **Cestovný ruch alebo obchod:** v strednej časti areálu
- **Logistika a skladovanie:** juhozápadná časť ťažobného poľa je prístupná z hlavnej cesty; staré skladovacie budovy možno nahradiť.
- **Výroba energie** vo vyhradenej časti pre tepelnú elektrárňu a vodnú elektrárňu².
- **Koľajnice a skladovanie:** Železničné trate vedú cez územie a môžu sa využívať na logistické a ťažké priemyselné účely.

² Výroba tepelnej energie PTH zahŕňa v investičnom návrhu tri hlavné zložky: kombináciu obnoviteľných zdrojov - už existujúce kotly na biomasu/tepelné čerpadlá využívajúce banskú vodu/solárnu energiu; malú kogeneráciu na zemný plyn a kotly na zemný plyn. Možnosť financovania z JTF závisí od požiadaviek na využívanie obnoviteľných zdrojov opísaných v Mechanizme spravodlivej transformácie.

Obrázok 5: Ťažobné pole Cigel' - mapa možností využitia pozemkov

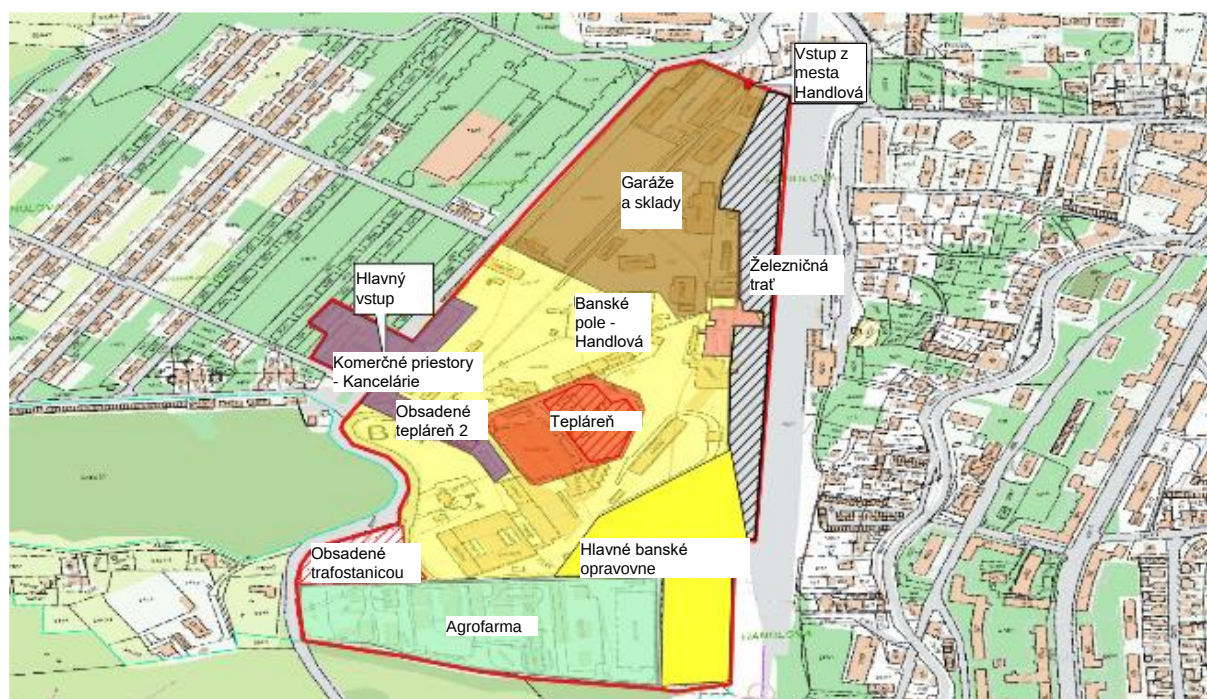

1.2.3. Lokalita banského poľa Handlová

Aktuálny stav

Celkovo možno súčasný stav banského poľa Handlová charakterizovať ako čiastočne obsadený banský areál s vysokým potenciálom pre rôzne účely. V súčasnosti neprebíha žiadny rozvoj. Mestu Handlová v súčasnosti chýba ľahká priemyselná zóna, malé a stredné podniky a rozvinuté mestské časti, aby prilákali nových alebo mladých občanov zostať v meste, čo by umožnilo dostatočný rozvoj pracovných príležitostí.

Obrázok 6: Handlovské banské pole - prehľad súčasného využitia pozemkov

Možnosti využitia pozemkov

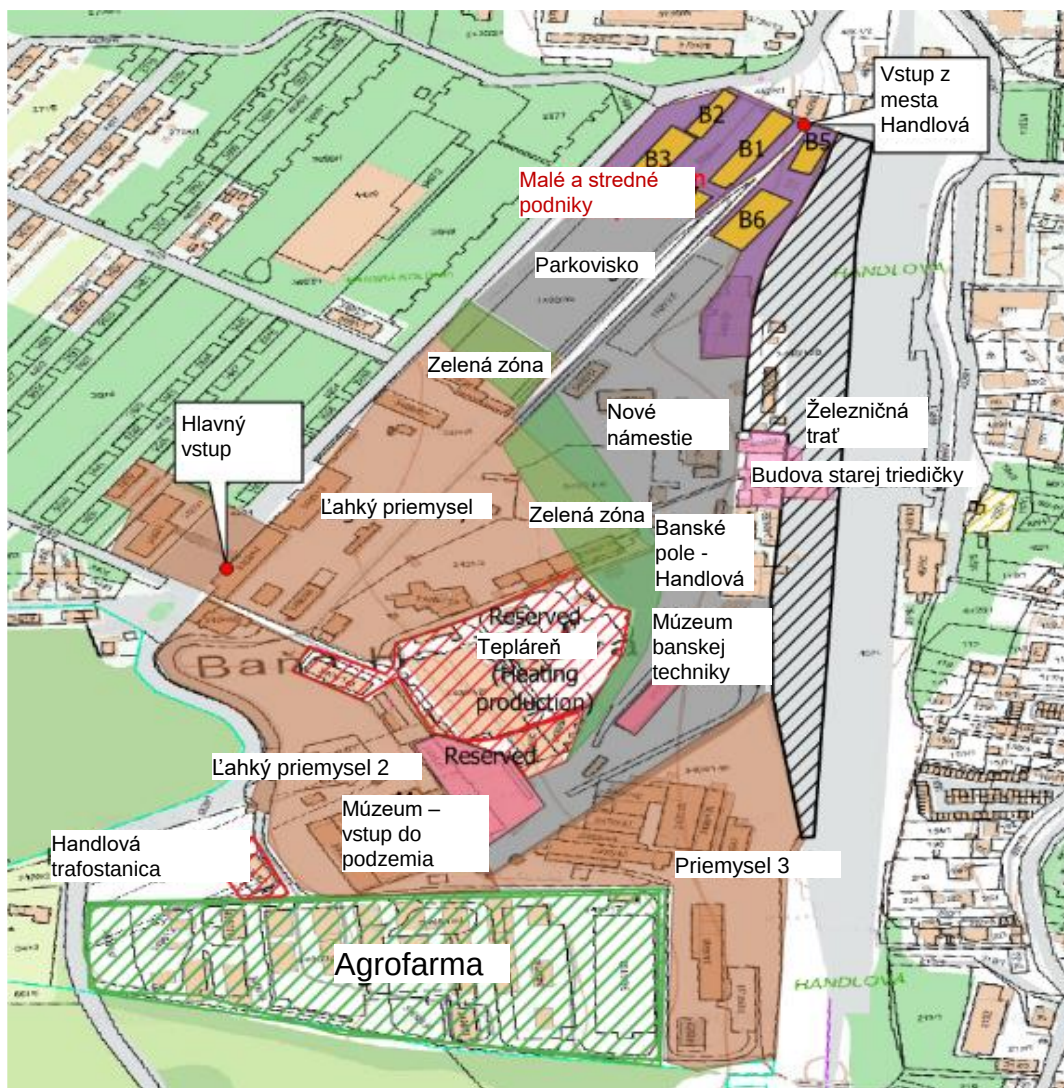
Banické pole Handlová má potenciál rozšíriť mesto využitím časti územia banského poľa. **Nová podnikateľská zóna pre malé a stredné podnikanie** môže vzniknúť pri severnom vstupe z Handlovej. Severnú časť tvorí 6 objektov využívaných ako garáže a oddelenie dopravy.

Malé podniky sa už zaujímajú o hľadanie vhodných obchodných priestorov, ktoré zahŕňajú nové typy hospodárstva, ako sú digitálne technológie, elektrická mobilita, priemysel 4.0 a ďalšie.

Nové parkovisko a námestie so skanzenom a budovou starého triedenia vytvoria pozitívny spoločenský a kultúrny vplyv. O vytvorení múzea sa rokuje s Národným banským múzeom v Banskej Štiavnici.

Zelená plocha vytvára zelený pás medzi otvorenou časťou a priemyselnou zónou, kde sa po prestavbe lokality môže vytvoriť park ľahkého priemyslu.

Obrázok 7: Handlovské banské pole - mapa možností využitia pozemkov

1.2.4. Východná šachta Handlová

Aktuálny stav

Východná šachta je samostatným objektom banskej oblasti Handlová, ktorý sa nachádza pri obci Nová Lehota, približne 5 km od centra mesta Handlová. Areál pozostáva z viacerých priemyselných objektov, v súčasnosti však spoločnosť HBP udržiava len 4 objekty, ostatné boli asanované a pozemky

rekultivované. Zvyšok areálu je vo vlastníctve spoločnosti Hutira Slovakia³. Ukončenie ťažby uhlia, resp. ťažby z uhoľných polí bane Handlová, je plánované / bolo uskutočnené nasledovne:

- Východná šachta bane Handlová - ukončenie banskej činnosti: 31. decembra 2018;
- Východná šachta bane Handlová - zatváracie práce: od 07/2019

Obrázok 4: Východná šachta Handlovej - prehľad súčasného využitia územia

Možnosti využitia pozemkov

Vzhľadom na charakter a umiestnenie územia sú možnosti budúceho rozvoja len obmedzené. Územie by sa mohlo prebudovať na malý hnedý priemyselný areál; vzhľadom na obmedzenú atraktivnosť lokality však môže byť ťažké prilákať nových priemyselných investorov. Potenciálne iniciatívy na rekonštrukciu by sa mohli zamerať na voľnočasové a rekreačné aktivity, ktoré by využili environmentálny potenciál lokality.

1.2.5. Areál BME Nováky

Aktuálny stav

Banská mechanizácia a elektrifikácia (BME) je strojárska dcérska spoločnosť banskej spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza (HBP) a nachádza sa v katastrálnom území mesta Nováky, 10 km juhozápadne od centra Prievidze. Súčasný využitie areálu je výlučne priemyselné a spoločnosť poskytuje služby aj externe na komerčnej báze, ako aj svojej materskej spoločnosti HBP. Areál je obklopený poľnohospodárskou pôdou, takže je tu priestor na možné budúce rozšírenie. Súčasný využitie areálu, budúci potenciál a plány budú opísané v nasledujúcich kapitolách.

Možnosti využitia pôdy

Spoločnosť v tejto lokalite naďalej pôsobí.

³ Predmetom činnosti spoločnosti je dodávka zariadení na reguláciu tlaku, filtráciu a meranie spotreby zemného plynu (domáce regulačné súpravy, regulačné súpravy).

1.2.6. Areál TPP Nováky

Aktuálny stav

Areál Tepelnej elektrárne Nováky (TPP Nováky, po slovensky: Elektráreň Nováky, skratene ENO) sa nachádza v obci Zemianske Kostolany a meste Nováky. Výroba elektrickej energie sa začala v roku 1953. Celková rozloha elektrárne je 280 hektárov vrátane odkalísk, so železničným a cestným napojením, napätím 110 kV, priemyselnou vodou a blízkym vysokotlakovým plynom. Výhradným vlastníkom areálu sú Slovenské elektrárne (SE). Územie má preto veľký potenciál na rozvoj hnedých polí so zachovaním výroby energie a priemyselného účelu.

Podľa predchádzajúcej správy o inventarizácii pozemkov a majetku možno túto oblasť v súčasnosti považovať za oblasť výroby energie a priemyslu s niekoľkými opustenými a nevyužívanými časťami. Táto oblasť sa po roku 2023 postupne stane nevyužívanou. Okrem budov sa v areáli elektrárne nachádzajú zariadenia na výrobu energie a zariadenia, ako sú turbíny, fluidné kotly, potrubia a elektrické prenosové vedenia. Tieto zariadenia by mali byť odstránené, keďže výroba energie z uhlia bude postupne ukončená.

Východná časť územia môže byť čiastočne k dispozícii, pretože sa tu nachádza len niekoľko nevyužívaných budov bez konkrétneho plánu prestavby.

Najviac potenciálnych pozemkov na ďalší rozvoj je k dispozícii v západnej časti areálu tepelnej elektrárne a v lokalite troch odkalísk, kde by si sanácia hnedého poľa vyžadovala komplexnú demoláciu alebo odstránenie stavby.

Rekultivácia východnej časti oblasti využívanej na výrobu energie si vyžiada veľké investície. Ide o najzložitejšiu časť v oblasti s prebiehajúcou výrobou energie, kde sa nachádzajú bloky ENO A, ENO B, chladiace veže, komín, prenosové potrubia a rozvodne. Táto časť oblasti si bude vyžadovať značné prostriedky na rekultiváciu a zmenu účelu využitia pozemkov v budúcnosti.

V súčasnosti je tepelná elektráreň vo fáze príprav na uzavretie v roku 2023. Areál elektrárne je čiastočne pripravený na opätovné využitie ako hnedý priemyselný areál (brownfield).

Výroba tepla pre súčasných odberateľov bude prevedená zo Slovenských elektrární na PTH a.s.⁴ alebo iných dodávateľov energie. PTH nahradí Slovenské elektrárne a stane sa kľúčovým dodávateľom tepelnej energie na Hornej Nitre. PTH nie je majetkovo prepojená so Slovenskými elektrárnami. PTH vybuduje a bude využívať vlastné zariadenia a priestory na výrobu tepelnej energie. Výroba tepelnej energie PTH zahŕňa v investičnom návrhu tri hlavné zložky: kombináciu obnoviteľných zdrojov - už existujúce kotly na biomasu/tepelné čerpadlá využívajúce banskú vodu/slnečnú energiu; malú kogeneráciu na zemný plyn a kotly na zemný plyn. Možnosť financovania z JTF závisí od požiadaviek na využívanie obnoviteľných zdrojov opísaných v Mechanizme spravodlivej transformácie.

Osobitná pozornosť by sa mala venovať rekultivácii 3 odkalísk. Tieto plochy sa nachádzajú mimo TPP Nováky a ponúkajú veľmi dobrý potenciál pre výrobu energie z obnoviteľných zdrojov.

⁴ Spoločný podnik mesta Prievidza (51% podiel) a HBP, a.s. (49% podiel)

Obrázok 8: TPP Nováky - prehľadná mapa oblasti

Možnosti využitia pozemkov

Oblasť TPP Nováky má vysoký priemyselný, energetický a výskumný potenciál. Možno ho rozdeliť na 2 hlavné klastre - 1. TPP Západ: podporné budovy a sklady, 2. TPP Východ: výroba energie, správa areálu a kancelárie.

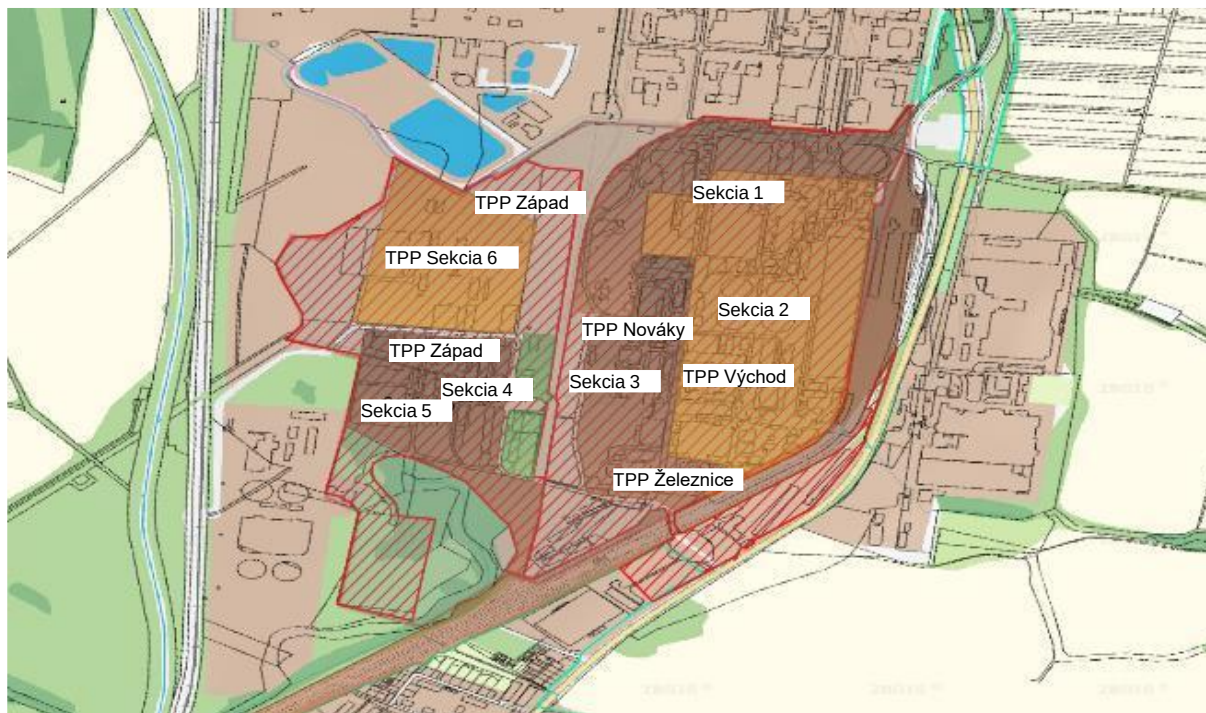
Potenciálne možnosti budúceho využitia pozemkov boli identifikované v týchto oblastiach:

- **Priemysel:** hnedý park (brownfield) pre ťažký alebo ľahký priemysel s minimálnym negatívnym vplyvom na životné prostredie
- **Výroba energie:** Národné výskumné zariadenie pre vodík a výrobu vodíka⁵
- **Logistika a skladovanie:** Logistika a skladovanie.

Dostupnosť TPP Západ na rozvoj sa dá zvažovať okamžite po zatvorení elektrárne v roku 2023, čo vytvára potenciál pre projekty, ktoré sa začnú realizovať v blízkej budúcnosti. Naopak, TPP Východ obsahuje stavby, ktorých odstránenie by si vyžadovalo niekoľko rokov, a preto je dostupnosť predmetom dlhodobiejšieho plánovania a procesu odstraňovania a prípravy pozemkov na rozsiahle investície s cieľom zabezpečiť pozitívny hospodársky výsledok.

⁵ Všetky projekty alebo možnosti využitia pozemkov súvisiace s vodíkom musia byť v súlade s vodíkovou politikou EÚ a Mechanizmom spravodlivej transformácie.

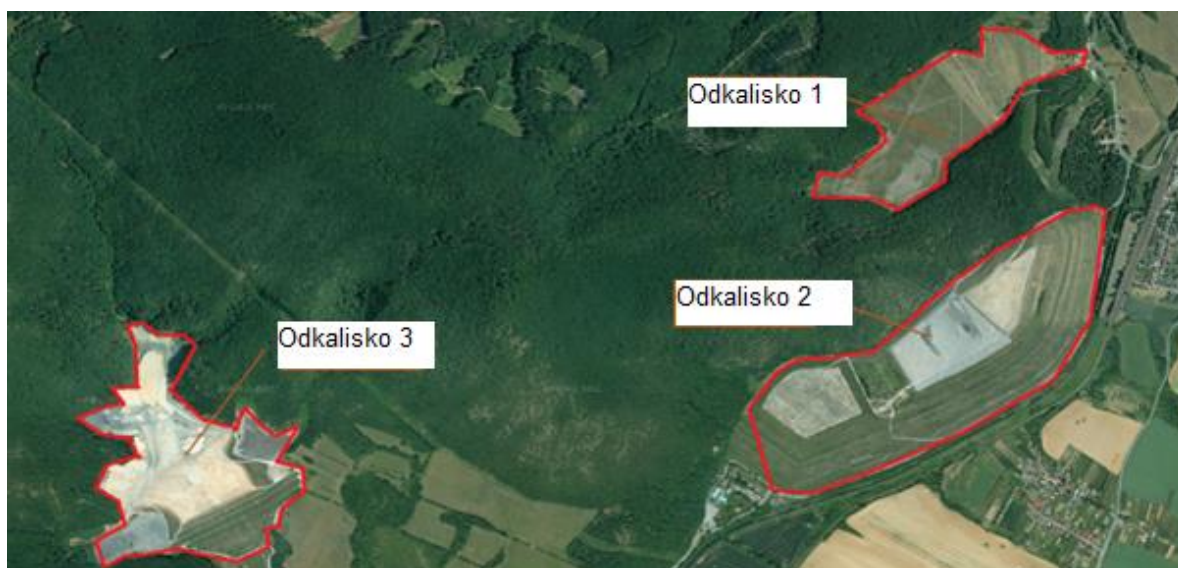
Obrázok 9: TPP Nováky - mapa možností využitia pozemkov

Odkaliská TPP Nováky alebo ložiská popolčeka sa nachádzajú v katastrálnom území obce Zemianske Kostolany. Ložiská popolčeka boli vytvorené v rámci TPP a v súčasnosti sa využívajú. Ložiská popolčeka sú obklopené lesom a v ich blízkosti sa nachádzajú termálne vonkajšie kúpaliská. Celé územie má potenciál na udržateľnú výrobu elektrickej energie pomocou solárnych a veterných zdrojov.

- Odkalisko 1 - pôvodné (uzavreté / sanované)
- Odkalisko 2 - dočasné (v prevádzke)
- Odkalisko 3 - súčasné (v prevádzke)

Obrázok 10: TPP Nováky - Odkaliská

1.2.7. Mokrade v blízkosti obcí Koš a Laskár

Aktuálny stav

Mokrade v blízkosti obce Koš vznikli v dôsledku podzemnej ťažby. Na povrchu poklesnutej pôdy sa nahromadila voda, ktorá vytvorila zamokrené územia a mokrade. V severovýchodnej časti obce Koš sa nachádza 5 mokradí a v juhozápadnej časti tri mokrade - nazývané Laskár. Podľa banskej legislatívy sa tieto plochy plánujú rekultivovať v rámci ukončovania banskej činnosti HBP. Oblasť postupne osídlili vtáky a ryby a dnes sa využíva na rekreačné a rybárske účely.

Možnosti využitia pozemkov

V súčasnosti sa plánuje budúce využitie územia ako prírodnej rezervácie. V blízkosti sa nachádza geotermálny vrt Laskár, takže táto oblasť má potenciál poskytovať geotermálnu energiu.⁶ Z hľadiska vlastníctva pozemkov je oblasť rozdelená na malé pozemky, ktoré vlastní rôzni individuálni vlastníci, čo by mohlo predstavovať riziko počas administratívnych procesov pri zmene účelu využitia. Plánuje sa analýza územia s cieľom posúdiť vplyv využitia geotermálneho vrtu z hľadiska kapacity vodných zdrojov a potenciálneho vplyvu na neďaleké kúpele Bojnice.

Obrázok 11: Severovýchodný pohľad na zamokrené územia a mokrade pri obci Koš

⁶ Odkazy: <http://apl.geology.sk/geofond/vrty/> a https://apl.geology.sk/mapportal/img/pdf/atlas/atlas_ge_mapova_cast.pdf

2. Akčný plán pre zmenu účelu využitia pozemkov a majetku na Hornej Nitre

Akčný plán pre zmenu využitia pozemkov a majetku na Hornej Nitre obsahuje popis technických riešení, ktoré je možné aplikovať v rámci revitalizácie hnedých areálov a odhadované náklady spojené s regeneráciou. Definovali sme aj nasledujúce kroky prípravy revitalizácie, ktoré určujú postupnosť činností a zodpovednosti. Nasledujúce kroky odrážajú plán ukončenia ťažby uhlia v regióne Hornej Nitry.

2.1. Náčrt technických riešení

Akčný plán uvažuje s nasledujúcimi technickými riešeniami sanácie hnedých areálov v oblastiach Hornej Nitry:

Oprava konštrukcií

Zmenu funkcie budovy takmer vždy sprevádza potreba rekonštrukcie. Zvyčajne je spojená so zmenou zaťaženia nosnej konštrukcie budovy a vyžaduje si odstránenie niektorých prvkov nosnej konštrukcie. Takýto zásah do konštrukčného systému budovy spôsobuje zmeny v rozložení vnútorných síl, čo si často vyžaduje zosilnenie niektorých prvkov konštrukcie.

Demolácia

Investori často uprednostňujú demoláciu a odstránenie ako jednoduchú a rýchlu možnosť, ktorá spĺňa niektoré z ich cieľov:

- odstraňuje stigmatu minulého používania;
- znižuje štrukturálne riziká;
- znižuje riziko kontaminácie;
- môže pomôcť urýchliť proces ďalšieho rozvoja;
- môže sa ukázať ako nákladovo efektívnejšia (lacnejšia ako komplexná rekonštrukcia);
- môže priniesť vyššiu hodnotu rozvoja lokality.

Rekultivácia

Obnovenie lokality do podmienok, ktoré vo všeobecnosti zodpovedajú stavu "zelenej lúky". Náklady môžu byť vysoké, a ak by pre súkromného developera neboli opodstatnené, kľúčovú úlohu zohráva verejné financovanie. Bez opatrení verejného sektora (a financovania) v tejto fáze je veľmi nepravdepodobné, že by sa rekultivácia uskutočnila.

Ako vyplýva zo Správy o pláne využitia území, kombinácia opravy stavieb a demolácie bude najpoužívanším technickým riešením pri sanácii hnedých areálov. S technickými riešeniami sanácie sa uvažuje pri ďalšom územnom plánovaní plôch hnedých areálov, najmä v banskej lokalite Handlová a TPP Nováky. V Tabuľke 1 nižšie sú popísané technické riešenia jednotlivých čiastkových areálov, týkajúce sa identifikovaných možností zmeny využitia:

Tabuľka 1: Identifikované možnosti opätovného využitia v príslušných územiach

Územie alebo podoblasť	Technické riešenie	Podrobnosti o technickom riešení
Ťažobné pole Nováky – komerčné využitie	Oprava konštrukcií	Šachtová veža, ktorá je dominantou a mala by byť chránená ako kultúrna banská pamiatka obce Nováky.
Ťažobné pole Nováky – priemyselné využitie	Oprava konštrukcií / demolácia	Demolácia starých skladovacích budov za účelom výstavby nových logistických a skladovacích priestorov.
Ťažobné pole Nováky - skládka odpadovej horniny	Rekultivácia	Skládka odpadovej horniny z ťažobnej lokality sa postupne stala zelenou plochou.
Handlová banské pole – komerčné využitie/MSP	Oprava konštrukcií / demolácia	Oprava budov a starých garáží v blízkosti vstupu z centra mesta. Hlavné administratívne budovy a tehlové alebo betónové budovy by sa mali obnoviť. Demolácia starých skladov a opustených a stavebne poškodených malých budov v podoblasti, ktorá bude prebudovaná na nové námestie a parkovisko a ďalšiu podpornú infraštruktúru.
Handlová banské pole – priemyselné využitie	Demolácia	Demolácia starých budov, ktoré nie sú vhodné na ďalšiu údržbu a údržba bude pre súčasného alebo budúceho majiteľa nákladná.
Ťažobné pole Handlová - energetika	Oprava konštrukcií / demolácia	Podoblasť vyhradená na výrobu tepla.
Banské pole Handlová - budova starej triedičky	Oprava konštrukcií	Budova s historickou hodnotou bude vylúčená z demolácie a mala by slúžiť ako múzeum banských strojov.
Handlová - východná šachta	Oprava konštrukcií	Územie by sa mohlo prebudovať na malý hnedý areál, avšak vzhľadom na obmedzenú atraktivnosť lokality môže byť ťažké prilákať nových investorov.
Cígel' – priemyselné využitie	Oprava konštrukcií / demolácia	Je potrebná rozsiahla rekonštrukcia, aby sa areál dal znovu využiť na logistiku a skladovanie. V prípade, že sa nenájde žiadny účel, mala by sa vykonať demolácia.
Cígel' - energetika	Oprava konštrukcií	Flexibilné pre štruktúrnu renováciu. Prebieha projekt renovácie.
Cígel' - odkaliská	Rekultivácia	Odkaliská sa môžu po odstránení odpadu prebudovať na rekreačné rybníky a udržiavať ako rekreačné oblasti.
Divízia strojov Nováky – priemyselné využitie	Oprava konštrukcií	Spoločnosť HBP, a.s. naďalej pôsobí v tejto lokalite.
TPP Nováky - Západ	Oprava konštrukcií / demolácia	Na zmenu účelu využitia TPP Nováky na nové druhy výroby a distribúcie palív a energie je potrebná rozsiahla rekonštrukcia. Demolácia starých skladov a opustených a stavebne poškodených drobných stavieb v čiastkovom areáli, ktoré budú prestavané na nový účel.
TPP Nováky - Východ	Demolácia	TPP Východ obsahuje stavby, ktorých odstránenie by si vyžiadalo niekoľko rokov, a preto je ich dostupnosť predmetom dlhodobšieho plánovania a procesu odstraňovania a prípravy územia na rozsiahle investície s cieľom zabezpečiť pozitívny hospodársky výsledok.
TPP Nováky - odkaliská	Rekultivácia	Priebežná rekultivácia odkalísk.
Mokrade Koš a Nováky	Rekultivácia	Vyhlásenie chránenej prírodnej oblasti - Mokrade Koš

2.2. Odhad nákladov spojených s revitalizáciou a možnosti financovania

2.2.1. Náklady na areály vo vlastníctve HBP, a.s.

Odhadované náklady spojené s rekonštrukciou areálov vo vlastníctve HBP, a.s. zverejnené a odsúhlasené EK:

- Štátna pomoc SA.55038 (2019/N) - Slovensko - Pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza (HBP) v súvislosti s ukončením ťažby⁷
- Štátna pomoc SA.56844 (2020/N) - Slovensko - Pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov Hornonitrianskych bane Prievidza (HBP)⁸

Tabuľka 2: Odhadované náklady podľa druhu nákladov - plochy vo vlastníctve HPB, a.s.⁹

Typ nákladu	Handlová	Handlová - Východná šachta	Nováky	Spolu podľa typu
Bezpečnostné práce v podzemí	1 495 949 €	813 292 €	2 523 571 €	4 832 812 €
Likvidácia hlavných banských diel	939 359 €	1 783 672 €	1 947 855 €	4 670 886 €
Asanácia objektov na povrchu	14 599 048 €	2 096 141 €	12 339 652 €	29 034 841 €
Rekultivácie	4 000 000 €	- €	1 600 000 €	5 600 000 €
Total	21 034 356 €	4 693 105 €	18 411 078 €	44 138 539 €

Ide o predbežné celkové náklady, ktoré sa budú aktualizovať v závislosti od procesu uzatvárania a likvidácie banských diel, bezpečnostných podzemných prác, rekultivácie a sanácie vrátane mimoriadnych výdavkov na pracovníkov, ktorí stratia prácu v dôsledku zatvorenia baní.

2.2.2. Náklady na areály vo vlastníctve SE, a.s.

Náklady spojené s regeneráciou plôch vo vlastníctve SE, a.s., vychádzali zo štúdií z predchádzajúcich období. Vlastník pripravuje vypracovanie štúdie na vyhodnotenie regenerácie, ktorá sa bude realizovať v septembri 2021. Náklady na regeneráciu TPP a popolníkov boli vyčíslené aj v projektových výzvach v rámci JTF.

Tabuľka 3: Odhadované náklady podľa druhu nákladov - TPP Nováky

Typ nákladov	Sektor 5 - 6 , Západ (~20 ha)	Sektor 1-4 , Východ (~40 ha)	Spolu podľa typu	Poznámky
Demolácia existujúcich budov / štruktúry na povrchu	12 000 000 €	68 000 000 €	80 000 000 €	Štúdia z roku 2014, upravené o infláciu. SE, a.s. vypracuje novú štúdiu v 09/2021
Odstránenie nákladov budov, vyrovnanie terénu	2 400 000 €	13 600 000 €	16 000 000 €	Interný odhad, 20% z ceny demolácie štruktúr na povrchu
Odpredaj stavebného odpadu	- 2 100 000 €	- 11 900 000 €	- 14 000 000 €	Štúdia z roku 2014. SE, a.s. vypracuje novú štúdiu v 09/2021
Obnova a kompletizácia ciest a infraštruktúry, oplotenia, osvetlenia, a pod.	6 000 000 €	12 000 000 €	18 000 000 €	Interný odhad SE, a.s.
Spolu	18 300 000 €	81 700 000 €	100 000 000 €	

⁷ https://ec.europa.eu/info/news/state-aid-commission-approves-slovak-support-hbp-alleviate-social-and-environmental-impact-mines-closure-2019-nov-28_en

⁸ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202033/286120_2181390_85_2.pdf

⁹ Odhadované náklady na uzavretie ťažobných polí neboli zahrnuté - mimo rozsahu projektu. Odhadované náklady na uzavretie ťažobných polí sú zahrnuté v dokumentácii s EK. Ostatné mimoriadne náklady na pracovníkov, ktorí stratia zamestnanie alebo prídu o pracovné miesto, neboli do odhadu nákladov zahrnuté.

Tabuľka 4: Odhadované náklady podľa druhu nákladov - odkaliská¹⁰

	Stabilizácia skládky (odkalisko 2)	Uzavretie a revitalizácia definitívneho odkaliska (odkalisko 3)	Spolu
Revitalizácia a dekontaminácia, obnova pôdy	1 400 000 €	6 600 000 €	8 000 000 €

2.2.3. Možnosti financovania

Dostupnosť a potreba financovania z verejných alebo súkromných zdrojov. Na klasifikáciu hnedých areálov a možností financovania sme použili model¹¹ ABCD. Model ABCD pomáha charakterizovať rôzne typy lokalít z hľadiska ich ekonomickej životaschopnosti a zdôrazniť, ako sa stav môže meniť na základe rozdielov v stave lokality, nákladov na jej úpravu a iných ekonomických podmienok. Z ekonomického hľadiska a z hľadiska riadenia je dôležité rozlišovať medzi typmi lokalít, ktoré rozpoznáva model ABCD, ktorý identifikuje tri lokality podľa ich ekonomického stavu (napríklad vzhľadom na náklady na revitalizáciu, hodnotu pozemku, atď.) Lokality sa klasifikujú ako:

- **Lokalita A** - predstavujú lokality, ktoré sú vysoko ekonomicky životaschopné a rozvojové projekty sú financované zo súkromných zdrojov.
- **Lokalita B** - tieto lokality sú charakterizované ako lokality na hranici rentability. Tieto projekty bývajú financované prostredníctvom spolupráce verejného a súkromného sektora alebo partnerstiev.
- **Lokalita C - D** - nie sú v takom stave, aby ich regenerácia mohla byť rentabilná. Ich regenerácia sa spolieha na to, že tieto lokality predstavujú prevažne projekty riadené verejným sektorom alebo samosprávou, ktoré majú nízku ekonomickú životaschopnosť. Vyžaduje sa verejné financovanie alebo osobitné legislatívne nástroje (napr. daňové stimuly).

Obrázok 12: Model ABCD

Hnedé areály	
Komerčne životaschopné lokality (Lokalita A)	Tieto typy lokalít sú komerčne životaschopné. O tieto lokality sa môže postarať trh. Benefity pre komunitu je možné zvýšiť nepeňažnými verejnými politikami.
Komerčne menej životaschopné lokality (Lokalita B)	Tieto typy lokalít sú menej komerčne životaschopné. Je tu potreba intervencie zo strany verejného sektora a verejného financovania. Zvyčajný pomer verejných a súkromných zdrojov je 1:5.
Nekomerčné lokality (Lokalita C)	Tieto typy lokalít nie sú komerčne životaschopné. Ciele revitalizácie sa zameriavajú skôr na sociálne aspekty alebo ochranu životného prostredia. Pomer verejného financovania je vyšší, zvyčajne 1:1 až 1:4.
Rizikové lokality (Lokalita D)	Tieto typy lokalít predstavujú riziko z hľadiska bezpečnosti a zdravia. Pokiaľ nie je možné identifikovať subjekt zodpovedný za revitalizáciu, odstránenie škôd musí financovať verejný sektor.

Jedným z hlavných faktorov zmeny využitia územia je ekonomická životaschopnosť jednotlivých lokalít. Tá môže byť ovplyvnená mnohými rôznymi faktormi, ktoré sa môžu v priebehu času značne meniť. Ekonomický stav lokality môže byť ovplyvnený:

¹⁰ Odkalisko č. 1 je v súčasnosti zrekultivované a pripravené na budúce využitie

¹¹ http://fast10.vsb.cz/browntrans/document/handbook_EN_final.pdf

- nepriamymi aj priamymi nákladmi na regeneráciu,
- predpokladanými príjmami/výnosmi areálu,
- typom financovania a súvisiacimi finančnými rizikami,
- vnútroštátnymi a miestnymi daňami a ich vnímaným rizikom výkyvov,
- všetkými dohodami o rozvoji medzi vlastníkom pozemku a/alebo samosprávou a developerom.

Vysoká dostupnosť finančných prostriedkov EÚ a SK, ako sú napríklad JTF, fondy EÚ, Fond obnovy a odolnosti, podporujú investície so zapojením verejného financovania, ako sú napríklad investície do lokalít typu B a C. To poskytuje výhody plnenia cieľov a úspešnej realizácie projektu, na druhej strane to môže spôsobiť oneskorenie v časových harmonogramoch, ak žiadateľ bude postupne žiadať o rôzne verejné prostriedky.

Ochota súkromných investorov investovať do výhodných lokalít (lokalita A) bude ovplyvnená dostupnosťou verejného financovania (financovanie EÚ a SK). Dostupnosť verejného financovania môže mať negatívny vplyv na rekonštrukciu príslušných lokalít prostredníctvom súkromného financovania, keďže potenciálni navrhovatelia projektov sa môžu rozhodnúť počkať na dostupnosť verejného financovania z rôznych zdrojov, a preto môžu projekty odložiť. Je preto veľmi závislé od manažérskych schopností MIRRI, či dokáže efektívne a v očakávaných termínoch riadiť financovanie.

Väčšinu možností financovania udržiava a centrálnu spravuje MIRRI a MŽP a sú definované v **Správe o výzvach, potrebách a akčných plánoch najviac postihnutých území** (výstup 4 v rámci projektu Podpora prípravy územných plánov spravodlivej transformácie na Slovensku).¹²

Tabuľka 5: Uplatniteľné možnosti financovania opätovného využitia pozemkov na Hornej Nitre

Možnosť financovania	Rozsah financovania	Obdobie financovania
JTF	Fond na spravodlivú transformáciu (JTF) poskytuje primárne granty a výslovne sa zameriava na regióny s vysokou mierou zamestnanosti v ťažbe uhlia, ako aj na regióny, ktoré sú vo veľkej miere závislé od priemyselných odvetví náročných na emisie uhlíka, ako aj na ťažbu ropy z bridlíc a ťažbu rašeliny. Cieľom fondu je podporovať širokú škálu opatrení v takýchto regiónoch vrátane inovácií, vytvárania pracovných miest, rekvalifikácie a obnovy pôdy.	2021 - 2030
Pilier II Mechanizmu spravodlivej transformácie (JTM)	Špecializovaný program InvestEU, ktorý by mal prilákať súkromné investície. V porovnaní s JTF má širší rozsah pôsobnosti a môže sa vzťahovať aj na projekty energetickej a dopravnej infraštruktúry vrátane plynárenskej infraštruktúry a diaľkového vykurovania, spolu s projektmi dekarbonizácie, projektmi hospodárskej diverzifikácie a sociálnej infraštruktúry.	2021 - 2030
Pilier III JTM	Cieľom III. piliera je podporiť verejné subjekty pri riešení sociálno-ekonomických výziev v oblastiach, ktoré sú najviac negatívne ovplyvnené transformáciou. Zameriava sa na verejné subjekty a poskytuje zvýhodnené podmienky poskytovania úverov na projekty, ktoré by nevytvárali dostatočné príjmy na to, aby boli finančne životaschopné.	2021 - 2030
Operačný program Slovensko (Európsky fond regionálneho rozvoja - EFRR, Kohézny fond - KF, Európsky sociálny fond plus - ESF+)	Dokumentácia operačného programu bude pripravená v 2. štvrtroku 2022	2021 - 2027

¹² realizované v rámci projektu financovaného DG Reform - Podpora prípravy územných plánov spravodlivej transformácie na Slovensku (REFORM/SC2020/121 - SRSS/2018/01/FWC/002-07)

Možnosť financovania	Rozsah financovania	Obdobie financovania
Plán obnovy a odolnosti (RRP) pre Slovensko	RRP sa zameriava na zmiernenie hospodárskych a sociálnych dôsledkov pandémie COVID-19, avšak oblasti zamerania RRP a JTF sa prekrývajú. RRP je širší a neobmedzuje sa len na vybrané územia v rámci Slovenska, pričom medzi JTF a RRP existuje komplementárnosť. Hlavné komplementarity medzi RRP a JTF sú v oblastiach zelenej transformácie (obnoviteľné zdroje energie, energetická efektívnosť, dekarbonizácia priemyslu), vzdelávania (príprava pracovnej sily na nové pracovné miesta a nové zručnosti) a výskumu a vývoja (riadenie a financovanie výskumu, vývoja a inovácií).	2021 -
Modernizačný fond EU ETS	Nízkouhlíkové investície. Prioritnými oblasťami fondu sú energie z obnoviteľných zdrojov, zvyšovanie energetickej účinnosti, modernizácia energetických sietí a skladovanie energie a podpora spravodlivej transformácie v regiónoch závislých od uhlíkovo intenzívnych sektorov (vrátane podpory rekvalifikácie, preškolenia a zvyšovania kvalifikácie pracovníkov, vzdelávania, iniciatív na hľadanie zamestnania a startupov v dialógu so sociálnymi partnermi).	2021 - 2030
Environmentálny fond (Ministerstvo životného prostredia SR)	Investície do regenerácie a dekontaminácie hnedých areálov, obnovy pôdy	Prebieha

2.3. Ďalšie kroky pred realizáciou technických prác v týchto oblastiach

Pri vypracovaní návrhu sa pri navrhovaní ďalších krokov pred realizáciou technických prác v daných oblastiach zohľadnil tento dokument: **Brownfields - Príručka BROWNTRANS** vypracovaná ako súčasť projektu Brownfields Regeneration Know-How Transfer BROWNTRANS, číslo projektu: 11310 1614, ktorý je podporovaný fondom¹³ Leonardo da Vinci. Cieľom dokumentu je vytvoriť a urýchliť zručnosti v oblasti udržateľného rozvoja miest.

Príručka poskytuje vývojový diagram ako základ "Prístupu strategického programovania orientovaného na ciele spolupráce" a rozvíja myšlienku prístupu strategického programovania orientovaného na ciele spolupráce (CoSGOP) s využitím východísk stredoeurópskej kultúry plánovania a praxe opätovného rozvoja hnedých areálov. Hlavnými krokmi prístupu sú:

¹³ http://fast10.vsb.cz/browntrans/document/handbook_EN_final.pdf

Obrázok 13: Hlavné kroky pri rekonštrukcii hnedých polí

2.3.1. Fáza benchmarkingu

Benchmarking sa týka prvých dvoch etáp navrhovaného prístupu a zahŕňa použitie retrospektívnych metód, ktoré pomáhajú porovnať súčasnú situáciu alebo status quo určitých hnedých areálov. Tieto sa používajú najmä na pomoc s:

- vymedzením vonkajších hraníc určitého hnedého poľa a jeho funkčnej polohy v rámci mesta a mestského regiónu na základe vedeckého prístupu alebo s ohľadom naň;
- analyzovaním situácie a identifikovaním kľúčových problémov príslušných hnedých areálov (napr. znečistenie, roztrieštené využívanie pôdy, slabá hospodárska konkurencieschopnosť, negatívne demografické trendy, voľné byty, kultúrna segregácia a sociálne vylúčenie).

Analýza územia ako základ pre aktívne využitie jej výsledkov vo fáze tvorby vízie a prognózy predstavuje jednu z kľúčových podmienok efektívneho procesu revitalizácie. Komplexnosť procesu revitalizácie hnedých areálov si vyžaduje rozsiahle prieskumné a hodnotiace činnosti zamerané na identifikáciu problémov, potenciálov samotného územia hnedého areálu a identifikáciu vonkajších potenciálov a podmienok pre proces regenerácie hnedého areálu.

Fáza benchmarkingu pre účely transformácie Hornej Nitry a príslušných oblastí bola vykonaná v **aktualizovanom Akčnom pláne transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra** a v **Správe o inventarizácii a klasifikácii pozemkov a majetku** (súčasť tohto projektu).

2.3.2. Fáza tvorby vízie

Fáza tvorby vízie, ktorá sa zaoberá aspektom "potenciálu" vlastností hnedého areálu, pomáha vypracovať scenáre a možné strategické koncepcie procesu opätovného rozvoja príslušného hnedého

areálu v súlade s konkrétnymi problémami identifikovanými v predchádzajúcej fáze. Táto fáza spája perspektívne metódy, ako je tvorba scenárov, workshopy o víziách, a pod.

Fáza tvorby vízie pre účely transformácie Hornej Nitry a príslušných oblastí bola vykonaná v **aktualizovanom Akčnom pláne transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra** a v **Správe o pláne využitia územia** (súčasť tohto projektu).

2.3.3. Fáza predikcie

Fáza predikcie zahŕňa dve fázy - **plánovanie a programovanie**, ktoré sa tiež opierajú o použitie perspektívnych techník.

Fáza plánovania

V etape plánovania sa konfrontujú alternatívy a scenáre vypracované v rámci tvorby vízie s možnosťami dosiahnutia stanovených cieľov realizáciou určitej stratégie rozvoja. Preto je potrebná súhra medzi fázou vizionárstva a fázou plánovania vo fáze predikcie, aby sa dosiahli presnejšie rozhodnutia o budúcich scenároch a zodpovedných stratégiách. To predpokladá, že vizionárstvo sa opiera o používanie kvalitatívnych, subjektívnych techník a predikcia sa opiera skôr o kvantitatívne, vedecké techniky, ako je modelovanie. Dôležitou črtou tejto fázy je zapojenie súčasných a potenciálnych zainteresovaných strán do procesu prognózovania. Je veľmi dôležité dosiahnuť spojenie cieľov a hierarchie priorít zainteresovanými stranami prostredníctvom sprostredkovania ich záujmov ako najdôležitejšieho kroku tvorby stratégie. Len spoločné ciele a priority zabezpečujú úspešný proces revitalizácie, pretože sú nevyhnutnou podmienkou získania podpory pre realizovanú stratégiu zo strany príslušných zainteresovaných strán.

Fáza programovania

Fázu programovania ako súčasť predikčnej fázy možno chápať ako fázu operacionalizácie integračnej stratégie a čiastkových stratégií prostredníctvom návrhu systému vzájomne súvisiacich aktivít a opatrení koordinovaných v čase a priestore. Dôležitou súčasťou etapy programovania je podrobné vymedzenie potrebných vstupov, zdrojov a ukazovateľov očakávaných výstupov.

Prognostická fáza pre účely transformácie hornej Nitry a príslušných oblastí bola vykonaná v **aktualizovanom Akčnom pláne transformácie uhoľného regiónu hornej Nitry** a v **Správe o pláne využitia územia** (súčasť tohto projektu).

2.3.4. Realizačná fáza

Realizačná fáza predstavuje realizáciu navrhnutých opatrení a naprogramovaných aktivít, koordináciu týchto aktivít a opatrení medzi zainteresovanými stranami v reálnom čase a priestore v súlade s vypracovanými plánmi a programami realizácie. Len strategický cieľovo orientovaný prístup ako integrovaná súčasť miestneho územného manažmentu rámcovaná systematickým plánovaním rozvoja môže zaručiť efektívne investície do revitalizácie.

2.3.5. Fáza monitorovania

Fáza monitorovania zahŕňa dve fázy - **monitorovanie realizácie programu a monitorovanie trvalého rozvoja**, ktoré sa tiež opierajú o použitie perspektívnych techník.

Fáza monitorovania realizácie programu

Etapa monitorovania realizácie programu predstavuje skúmanie a hodnotenie procesu realizácie, jeho spätnú väzbu vrátane strategického hodnotenia vplyvu, hodnotenie ex ante, pričom retrospektívne metódy určujú, či bol program obnovy úspešný alebo nie, a v závislosti od výsledku pomôžu identifikovať úzke miesta, úskalía, riešenia a osvedčené postupy. To je veľmi dôležité pre proces sebazvedelávania na všetkých úrovniach od miestnej až po medzinárodnú.

Fáza trvalého monitorovania rozvoja

Etapa permanentného monitorovania rozvoja zahŕňa dlhodobé skúmanie procesov miestneho rozvoja zamerané na prvky udržateľnosti pri posudzovaní rozvoja. Táto etapa tiež obsahuje kroky prispôsobenia

alebo revízie realizačných aktivít alebo dokonca rozvojových stratégií na základe výstupov z monitorovania pokroku realizácie programu a na základe vývoja rámcových podmienok realizácie programu.

Tabuľka 6: Kroky pred realizáciou technických prác v príslušných územiach

Hlavné fázy	Kroky	Zodpovednosť	Areál Nováky	Areál Handlová	Areál Cigeľ	Areál BME Nováky	TPP Nováky	TPP Nováky - odkaliská	Mokrade Koš and Nováky
			Stav	Stav	Stav	Stav	Stav	Stav	Stav
1. Benchmarking / diagnostika	1.1. Analýza problémov a potenciálov - diagnostika	MIRRI / EK	Ukončené	Ukončené	Ukončené	Ukončené	Ukončené	Ukončené	Ukončené
	1.2. Analýza zainteresovaných strán	MIRRI / EK	Ukončené	Ukončené	Ukončené	Ukončené	Ukončené	Ukončené	Ukončené
2. Tvorba vízie	2.1. Analýza cieľov a alternatív	MIRRI / EK	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese
3. Predikcia	3.1. Plánovanie	Vlastník / MIRRI	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese
	3.2. Programovanie	Vlastník / MIRRI	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese	V procese
4. Realizácia – projektový manažment	4.1. Realizácia akčného plánu – implementácia navrhnutých opatrení, realizácia programových aktivít, koordinácia aktivít a opatrení medzi zainteresovanými stranami v reálnom čase a priestore	Vlastník / Implementačná jednotka TSK / MIRRI / relevantné inštitúcie	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté
	4.2. Komplexný manažment územného plánovania	Vlastník / Implementačná jednotka TSK	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté
5. Monitorovanie	5.1. Monitorovanie realizácie programu	Vlastník / MIRRI	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté
	5.2. Trvalé monitorovanie rozvoja	Vlastník / MIRRI	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté	Nezačaté

2.4. Legislatívne a systémové opatrenia

Legislatívne a systémové opatrenia akčného plánu pre zmenu účelu využitia pozemkov a majetku vychádzajú z aktualizovaného Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra nasledovne:

- Odpis zvyšných uhoľných ložísk
- Hľadanie ďalších možností financovania zo štátneho rozpočtu
- Vypracovanie plánu zatvorenia bane
- Opatrenia zamerané na zníženie zaťaženia štátneho rozpočtu v súvislosti s financovaním environmentálnych cieľov

Tieto sú doplnené o systémové opatrenia zo Správy o pláne využitia území (súčasť tohto projektu):

- Aktualizácia územných plánov okolitých obcí, najnovšie verzie územného plánu:
 - Nováky (2018)
 - Handlová (2013)
 - Prievidza (2008)
 - Zemianske Kostolany (2005)
 - Sebedražie (2019)
- Rozdelenie alebo scelenie pozemkov v rámci etapizácie pozemkových úprav podľa potreby - ďalšie územné členenie pozemkov (ako už bolo navrhnuté pre banskú lokalitu Handlová alebo TPP v Novákoch)
- Podrobný hydrogeologický a geotermálny prieskum širšieho okolia vrátane Rudnianskej kotliny v prípade zámeru využitia geotermálneho potenciálu a rizík Hornonitrianskej kotliny
- Vyhlásenie chránenej prírodnej oblasti - Mokrade v Koš a Laskár

2.5. Možnosti inštitucionálneho nastavenia na vykonávanie akčného plánu

Revitalizácia hnedých priemyselných areálov je zložitý proces, ktorý pozostáva z množstva činností, na ktorých sa podieľa rôznorodý tím jednotlivcov pracujúcich v rámci rôznych organizačných štruktúr. Táto komplexnosť si vyžaduje integráciu, komunikáciu a koordináciu so všetkými zainteresovanými stranami, čo je jedným z najdôležitejších faktorov úspešnej revitalizácie hnedých areálov.

2.5.1. Prehľad zainteresovaných strán

Národná úroveň inštitucionálneho nastavenia

Implementácia akčného plánu bude zabezpečená jeho zaradením do Plánu spravodlivej transformácie (JTP), ktorý bude implementovaný prostredníctvom JTF, ako samostatnej prioritnej osi v rámci OP Slovensko v programovom období 2021 - 2027.

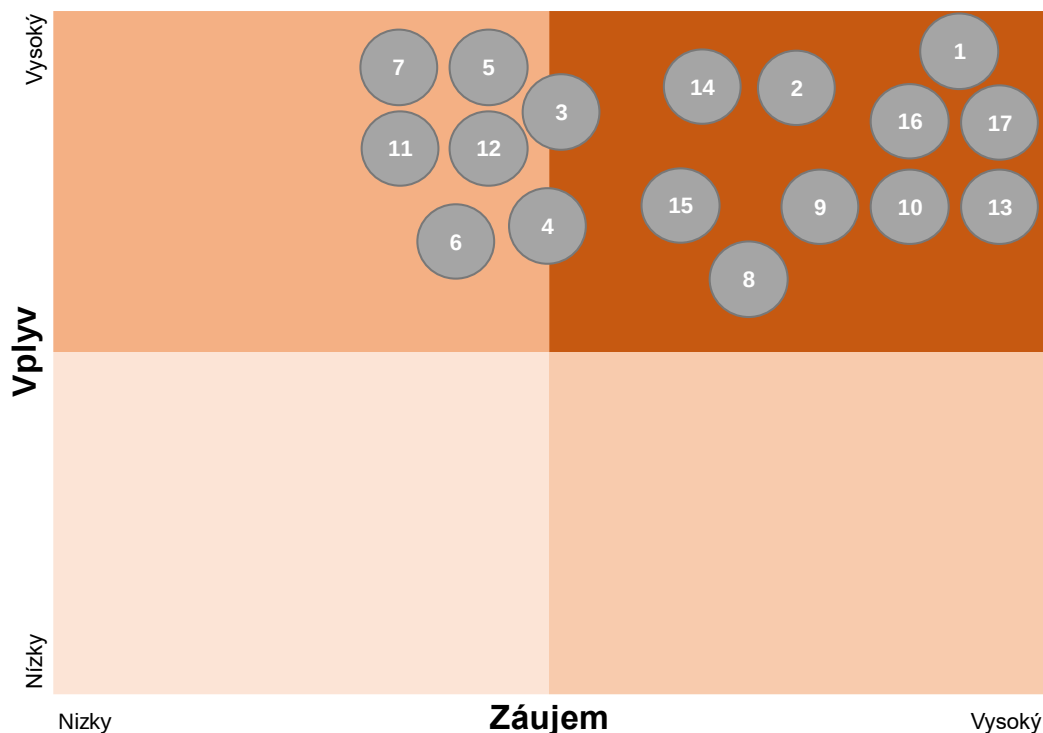
Koordináciu prípravy a realizácie JTP na riešenie transformácie bude zabezpečovať medzirezortná pracovná skupina zložená zo zástupcov: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR; Ministerstvo hospodárstva SR; Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR; Ministerstvo financií SR; Ministerstvo dopravy a výstavby SR; Ministerstvo životného prostredia SR; Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Na regionálnej úrovni bude koordináciu zabezpečovať pracovná skupina zriadená v rámci Rady Partnerstva.

Regionálna úroveň inštitucionálneho nastavenia

- TSK - Trenčiansky samosprávny kraj
- Implementačná jednotka TSK
- Zástupcovia obcí
 - Oddelenia výstavby, územného plánovania, dopravy a ochrany životného prostredia
 - Stavebné úrady
 - Starostovia, primátori
- Zástupcovia okresného úradu - odbor životného prostredia, odbor katastra
- Obvodný banský úrad

Obrázok 14 zobrazuje orientačnú analýzu vplyvu a záujmu z pohľadu vybraných zainteresovaných strán na základe kapitoly **Podrobné mapovanie zainteresovaných strán** v Výstupe 2 - Stratégia zapojenia zainteresovaných strán (súčasť tohto projektu).

Obrázok 14: Kvadranty vplyvu a záujmu

1	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
2	Ministerstvo hospodárstva SR
3	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
4	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
5	Ministerstvo financií SR
6	Ministerstvo dopravy a výstavby SR
7	Ministerstvo životného prostredia SR
8	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
9	TSK - Trenčiansky samosprávny kraj
10	Implementačná jednotka TSK
11	Municipality - oddelenia výstavby, územného plánovania, dopravy a ochrany životného prostredia
12	Municipality - stavebné úrady
13	Starostovia, primátori
14	Zástupcovia okresného úradu - odbor životného prostredia, odbor katastra
15	Obvodný banský úrad
16	Hornonitrianske bane Prievidza
17	Slovenské elektrárne

2.5.2. Organizačné usporiadanie

Organizačná podpora akčného plánu vychádza z už spomínaného Výstupu 2 - Stratégia zapojenia zainteresovaných strán. Pre účely projektu boli identifikované nové zainteresované strany, ako sú zástupcovia projektových tímov Implementačnej jednotky pod Trenčianskym samosprávnym krajom a regionálnej pobočky MIRRI (projektové tímy umiestnené v regióne, určené na poskytovanie technickej pomoci pri transformácii od uhlia), Združenie zamestnávateľov hornej Nitry, okresné úrady Prievidza a Partizánske (konkrétne katastrálne / pozemkové odbory), Hlavný banský úrad (najvyšší banský úrad na Slovensku), zástupcovia sektora poľnohospodárstva (keďže je záujem o využitie pôdy pre poľnohospodárstvo), ďalšie miestne podnikateľské subjekty (ktoré zatiaľ nie sú v pracovnej skupine, napr. GeWiS Prievidza), ďalšie mimovládne organizácie a podnikateľské združenia.

2.5.3. Zúčastnené strany a ich zodpovednosti

Sanácia hnedých areálov často závisí od silnej koordinácie medzi mnohými zainteresovanými stranami, ako je opísané vyššie. Úspešný rozvoj hnedých areálov sa môže urýchliť, ak tieto zainteresované strany spolupracujú a sledujú spoločné ciele sanácie.

Účastník(ci)	Úloha	Záujmy
Vlastník nehnuteľnosti HBP, a.s. SE, a.s.	Ponúka oblasti na predaj alebo láka developerov, aby do oblasti investovali.	Maximalizujte predajnú cenu alebo príjem z oblasti.
Zainteresované strany z verejného sektora	- Národné a regionálne vlády - Obce - Neziskové organizácie	- Oživiť oblasti a dosiahnuť hospodársky alebo sociálny rast. - Môže chcieť, aby úspešné vyčistenie a opätovné využitie oblasti zlepšilo obraz regiónu.
Zainteresované strany zo súkromného sektora	- Investori - Veritelia - Developeri - Poistovne	- Vidieť úspešný projekt vďaka revitalizácii zanedbaných oblastí a vytvoreniu hospodárskeho alebo sociálneho rastu. - Získať primeranú návratnosť investícií. - Možnosť prepojiť revitalizáciu oblasti s širším plánom transformácie regiónu.
Regulačné orgány a iné strany	- Environmentálni poradcovia - Štátne regulačné orgány	- Zabezpečiť, aby bol priestor vyčistený a bezpečný pre vhodné nové formy používania a/alebo opätovného použitia. - Zmierniť budúce environmentálne problémy v týchto oblastiach.
Potenciálni kupujúci	Typickí kupujúci nehnuteľností v hnedých areáloch patria do šiestich kategórií: Spoločnosti zaoberajúce sa prevodom zodpovednosti	Maximalizovať zisk prostredníctvom ďalšieho predaja nehnuteľnosti alebo dlhodobého vlastníctva a správy.

	• Private equity skupiny • Environmentálni partneri • Špecializované developerské spoločnosti • Miestni priemyselní developeri • Špecialisti na konverziu území	
--	---	--

2.5.4. Organizácia aktérov

V tejto časti sú popísané hlavné aktivity, ktoré sú potrebné pre úspešnú realizáciu akčného plánu na zmenu účelu využitia pozemkov a majetku po banskej činnosti na Hornej Nitre. Je potrebné brať do úvahy, že okrem konkrétnych transformačných aktivít budú všetky zainteresované strany zapojené do všetkých fáz akčného plánu a budú často aktualizované prostredníctvom vopred dohodnutých stretnutí a diskusií a v priebehu. Návrh pravidelných aktivít je uvedený nižšie:

Zodpovedný	Typ činnosti	Aktivita zapojenia	Pravidelnosť činnosti
MIRRI	Zasadnutia riadiaceho výboru	Diskusie o priebehu procesu	Polročne
MIRRI	Zasadnutia národných pracovných skupín	Zasadnutia pracovných skupín a podskupín	Štvrťročne
	Ostatné činnosti	Prezentácie v regionálnych pracovných skupinách o transformácii	Štvrťročne
		Vypracovanie informačného materiálu (infografika) o transformácii a jeho zverejnenie prostredníctvom online kanálov	Štvrťročne
		Tlačová správa o vývoji transformácie	Polročne
Regionálne zainteresované strany	Regionálne pracovné skupiny	Stretnutia pracovných skupín na regionálnej úrovni a iné činnosti zamerané na zapojenie zainteresovaných strán	Štvrťročne

Organizácia jednotlivých zainteresovaných strán by mala byť navrhnutá tak, aby zohľadňovala aspekty jednotlivých oblastí v rámci akčného plánu na zmenu využitia pozemkov a majetku po banskej činnosti na Hornej Nitre. Na tento účel odporúčame vytvoriť pracovné skupiny pre jednotlivé oblasti. Dôležitým aspektom je vytvorenie kompetencií pre Implementačnú jednotku TSK, ktorá by mala zastrešovať komunikáciu medzi jednotlivými pracovnými skupinami a koordináciu aktivít a propagačných činností na úrovni regiónu Horná Nitra.

3. Časový plán a hodnotenie akčného plánu

3.1. Celkový časový plán

Celkový časový plán je zosúladený s plánovaným zatvorením baní na Hornej Nitre, ako bolo definované pre schválenie štátnej pomoci pre HBP, a.s. a je znázornený na obrázku nižšie:

Obrázok 15: Klesajúci trend výroby a časové rámce ukončenia výroby¹⁴

Ťažobné pole		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Centrálné pole Nováky I.	Ťažba v tonách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zatváranie bane										-
7 th ťažobné pole Nováky	Ťažba v tonách	355 378	279 800	0	0	0	0	0	0	0	635 178
	Zatváranie bane										-
11 th ťažobné pole Nováky	Ťažba v tonách	508 266	307 600	302 060	182 000	0	0	0	0	0	1 299 926
	Zatváranie bane										-
1 st ťažobné pole Nováky	Ťažba v tonách	0	13 000	220 600	381 000	470 000	0	0	0	0	1 084 600
	Zatváranie bane										-
6 th ťaž. pole - juh, Nováky	Ťažba v tonách	66 355	74 600	291 900	297 000	370 000	0	0	0	0	1 099 855
	Zatváranie bane										-
Centrálné pole Nováky II. (Cigelf)	Ťažba v tonách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zatváranie bane										-
Centrálné pole Handlová	Ťažba v tonách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zatváranie bane										-
12 th ťažobné pole Handlová	Ťažba v tonách	260 000	230 000	75 440	0	0	0	0	0	0	565 440
	Zatváranie bane										-
Východná šachta Handlová	Ťažba v tonách	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Zatváranie bane										-
SPOLU	Ťažba v tonách	1 189 999	905 000	890 000	860 000	840 000	0	0	0	0	4 684 999

3.2. Orientačné časové plány pre príslušné oblasti

Nasledujúce orientačné časové plány na uzavretie príslušných oblastí zobrazujú návrh postupnosti jednotlivých činností v rámci krokov definovaných v kapitole 2.3. Ďalšie kroky pred realizáciou technických prác v týchto oblastiach. Postupnosť a časový harmonogram krokov je ovplyvnený plánovaným ukončením ťažby a možnosťou vytvorenia menších zón v areáloch (podoblastiach), ktoré môžu byť predmetom sanácie pred ukončením ťažby, resp. pred ukončením prevádzky TPP Nováky.

1. Lokalita banského poľa Nováky

Baňa Nováky											Zatvorenie bane
Hlavné fázy	Kroky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Benchmarking / diagnostika	1.1. Analýza problémov a potenciálov - diagnostika										
	1.2. Analýza zainteresovaných strán										
2. Tvorba vízie	2.1. Analýza cieľov a alternatív										
3. Predikcia	3.1. Plánovanie										
	3.2. Programovanie										
4. Realizácia – projektový manažment	4.1. Realizácia akčného plánu – implementácia navrhnutých opatrení, realizácia programových aktivít, koordinácia aktivít a opatrení medzi zainteresovanými stranami v reálnom čase a priestore										
	4.2. Komplexný manažment územného plánovania										
5. Monitorovanie	5.1. Monitorovanie realizácie programu										
	5.2. Trvalé monitorovanie rozvoja										

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/news/state-aid-commission-approves-slovak-support-hbp-alleviate-social-and-environmental-impact-mines-closure-2019-nov-28_en

2. Lokalita banského poľa Cigel'

		Baňa Cigel'									
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Benchmarking / diagnostika	1.1. Analýza problémov a potenciálov - diagnostika										
	1.2. Analýza zainteresovaných strán										
2. Tvorba vízie	2.1. Analýza cieľov a alternatív										
3. Predikcia	3.1. Plánovanie										
	3.2. Programovanie										
4. Realizácia – projektový manažment	4.1. Realizácia akčného plánu – implementácia navrhnutých opatrení, realizácia programových aktivít, koordinácia aktivít a opatrení medzi zainteresovanými stranami v reálnom čase a priestore										
	4.2. Komplexný manažment územného plánovania										
5. Monitorovanie	5.1. Monitorovanie realizácie programu										
	5.2. Trvalé monitorovanie rozvoja										

3. Lokalita banského poľa Handlová

		Baňa Handlová									
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Benchmarking / diagnostika	1.1. Analýza problémov a potenciálov - diagnostika										
	1.2. Analýza zainteresovaných strán										
2. Tvorba vízie	2.1. Analýza cieľov a alternatív										
3. Predikcia	3.1. Plánovanie										
	3.2. Programovanie										
4. Realizácia – projektový manažment	4.1. Realizácia akčného plánu – implementácia navrhnutých opatrení, realizácia programových aktivít, koordinácia aktivít a opatrení medzi zainteresovanými stranami v reálnom čase a priestore										
	4.2. Komplexný manažment územného plánovania										
5. Monitorovanie	5.1. Monitorovanie realizácie programu										
	5.2. Trvalé monitorovanie rozvoja										

4. Areál TPP Nováky a odkaliská

		TPP Nováky									
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Benchmarking / diagnostika	1.1. Analýza problémov a potenciálov - diagnostika										
	1.2. Analýza zainteresovaných strán										
2. Tvorba vízie	2.1. Analýza cieľov a alternatív										
3. Predikcia	3.1. Plánovanie										
	3.2. Programovanie										
4. Realizácia – projektový manažment	4.1. Realizácia akčného plánu – implementácia navrhnutých opatrení, realizácia programových aktivít, koordinácia aktivít a opatrení medzi zainteresovanými stranami v reálnom čase a priestore										
	4.2. Komplexný manažment územného plánovania										
5. Monitorovanie	5.1. Monitorovanie realizácie programu										
	5.2. Trvalé monitorovanie rozvoja										

Hlavné fázy	Kroky	TPP - odkaliská									
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Benchmarking / diagnostika	1.1. Analýza problémov a potenciálov - diagnostika										
	1.2. Analýza zainteresovaných strán										
2. Tvorba vízie	2.1. Analýza cieľov a alternatív										
3. Predikcia	3.1. Plánovanie										
	3.2. Programovanie										
4. Realizácia – projektový manažment	4.1. Realizácia akčného plánu – implementácia navrhnutých opatrení, realizácia programových aktivít, koordinácia aktivít a opatrení medzi zainteresovanými stranami v reálnom čase a priestore										
	4.2. Komplexný manažment územného plánovania										
5. Monitorovanie	5.1. Monitorovanie realizácie programu										
	5.2. Trvalé monitorovanie rozvoja										

5. Riziká spojené s realizáciou akčného plánu a opatrenia na ich zmiernenie

5.1. Riziká spojené s novým využitím pozemkov a majetku

Realizácia akčného plánu ide ruka v ruke s rizikami, ktoré sú súčasťou dlhodobého procesu. Nižšie uvedené riziká akčného plánu veľmi úzko súvisia s rizikami identifikovanými pri príprave Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra a rizikami identifikovanými pri príprave Plánov spravodlivej transformácie dotknutých území na Slovensku. Tieto kľúčové riziká a ich zmiernenie sú vyznačené tučným písmom.

Tabuľka 7: Riziká spojené s novým využitím pozemkov a majetku

Č.	Riziko	Spôsob zmiernenia
# 1	Nedostatok trvalého záujmu kľúčových zainteresovaných strán a potenciálnych príjemcov na národnej a regionálnej úrovni môže spomaliť činnosti v oblasti rekonštrukcie a realizácie projektov.	Pokračovať v zapojení národných a regionálnych pracovných skupín po schválení akčného plánu. Posilnenie komunikačných a informačných platforiem pre zainteresované strany.
# 2	Nízka znalosť možností a postupov financovania môže mať za následok nedostatočné zapojenie miestnych zainteresovaných strán a budúcich príjemcov.	Možnosti a nástroje financovania by sa mali v regiónoch riadne propagovať, pričom by sa do šírenia informácií mali zapojiť regionálne zainteresované strany a pracovné skupiny a mali by sa tiež zverejniť na verejne prístupných webových stránkach.
# 3	Nejasná stratégia a vízia budúceho využitia územia zainteresovanými stranami (vlastníkmi, obcami, investormi) môže spôsobiť spomalenie aktivít pri revitalizácii príslušných území.	Komunikácia medzi zainteresovanými stranami v regióne Hornej Nitry pod vedením Implementačnej jednotky TSK.
# 4	Podpora niektorých projektov a subjektov bude podliehať schváleniu štátnej pomoci, čo môže oneskoriť realizáciu opatrení.	Zvážiť včasnú prípravu schém štátnej pomoci.
# 5	Pri zmene účelu využitia pozemkov priemyselných lokalít môže chýbať dostatok projektov na rekonštrukciu alebo nových investícií, takže potenciál sa nevyužije.	Zvážiť rôzne možnosti zmeny účelu využitia a vlastníctva pozemkov, pričom sa zohľadnia plány vlastníkov a prípadná zmenu vlastníka (obce, štát).
# 6	Súčasný regulačný rámec a procesy územného plánovania môžu spomaliť rekonštrukciu priemyselných lokalít, ak sa vyžaduje zmena územných plánov.	Zvážiť revíziu súčasného regulačného rámca, ak je to možné, s cieľom urýchliť územné zmeny a zabezpečiť koordináciu všetkých aktérov v regióne (vlastníci lokalít, obce, iné zainteresované strany).

Č.	Riziko	Spôsob zmiernenia
# 7	Nedostatok finančných prostriedkov na pokrytie všetkých ambiciózných plánov súvisiacich s rekultiváciou pozemkov a zmenou účelu využitia postihnutých priemyselných lokalít, ako aj s realizáciou rozsiahlych projektov hospodárskej transformácie, energetickej transformácie a dekarbonizácie.	Je potrebné hľadať alternatívne zdroje financovania, pretože niekoľko veľkých projektov môže vyčerpať a výrazne prekročiť alokáciu JTF pre Slovensko. Preto by sa mali zväžiť doplnkové zdroje financovania vrátane druhého a tretieho piliera JTF.
# 8	Zainteresované strany, ktoré nemajú kapacity na prípravu a realizáciu projektov, môžu mať veľa nápadov na projekty, ktorým chýba riadny projektový plán. Takéto projekty však stále môžu byť zaujímavé a prospešné pre región, ak sa nájde subjekt s kapacitami na ich realizáciu.	Podporovať výmenu informácií, vytváranie sietí a partnerstiev medzi regionálnymi zainteresovanými stranami.
		Podporovať iniciátorov projektových nápadov pri ich ďalšom rozvoji prostredníctvom technickej pomoci alebo inkubačných programov pre začínajúce podniky.
# 9	Nedostatočné kapacity príjemcov (obcí, iných organizácií verejného sektora, ale aj MSP) na prípravu projektov môžu brániť využívaniu finančných prostriedkov z JTF, najmä v situácii, keď bude k dispozícii viacero možností financovania z EÚ.	Posilnenie kapacít príjemcov pri príprave projektov poskytovaním technickej pomoci, budovaním kapacít a posilňovaním ľudských kapacít.
# 10	Nedostatočné vytváranie sietí, partnerstiev a spolupráca zainteresovaných strán pri príprave a realizácii projektov môže viesť k nedostatočným synergiám a nedostatočnému využitiu existujúceho potenciálu.	Posilniť výmenu informácií medzi zainteresovanými stranami prostredníctvom regionálnych pracovných skupín.

5.2. Hrozby identifikované v správe o pláne využitia území

Pokiaľ ide o výsledky analýzy SWOT (Tabuľka 8) jednotlivých oblastí vypracovaných v rámci Správy o pláne využitia území, ako hlavná hrozba budúcej zmeny funkčného využitia bola definovaná regionálna dostupnosť a zníženie príjmov z miestnej dane z nehnuteľností pre okolité obce.

Regionálna dostupnosť je dlhodobým problémom hornonitrianskeho regiónu a je hlavnou témou rokovaní s vládou. Na stretnutí so zástupcami obcí bol identifikovaný aj pokles príjmov na miestnej dani z nehnuteľností. V súčasnosti sa daň z nehnuteľností platí aj za nevyužívané stavby a pozemky. Demolácia stavieb bez náhradnej výstavby a celkové meškanie pri revitalizácii hnedých priemyselných areálov môže výrazne znížiť príjmy do obecného rozpočtu.

Tabuľka 8: Hrozby identifikované v analýze SWOT

Podoblast'	Hrozba
Baňa Nováky	Demolácia budov bez výstavby nových budov spôsobí pokles príjmov z miestnej dane z nehnuteľnosti.
Baňa Nováky	Regionálna dostupnosť: Napriek tomu, že existuje vládny plán výstavby diaľnic, začiatok výstavby rýchlostných ciest R2 a R8 nie je fixne daný a často sa mení.
Baňa Handlová	Regionálna dostupnosť: Napriek tomu, že existuje vládny plán výstavby diaľnic, začiatok výstavby rýchlostných ciest R2 a R8 nie je fixne daný a často sa mení.
Baňa Handlová	Demolácia budov bez výstavby nových budov spôsobí pokles príjmov z miestnej dane z nehnuteľnosti.
Baňa Handlová – východná šachta	Dodávka elektriny môže byť odpojená po ukončení banskej činnosti kvôli vysokým nákladom.
Baňa Handlová – východná šachta	Regionálna dostupnosť: Napriek tomu, že existuje vládny plán výstavby diaľnic, začiatok výstavby rýchlostných ciest R2 a R8 nie je fixne daný a často sa mení.
Baňa Cigeľ	Regionálna dostupnosť: Napriek tomu, že existuje vládny plán výstavby diaľnic, začiatok výstavby rýchlostných ciest R2 a R8 nie je fixne daný a často sa mení.
Baňa Cigeľ	Demolácia budov bez výstavby nových budov spôsobí pokles príjmov z miestnej dane z nehnuteľnosti.
TPP Nováky	Vodovodná infraštruktúra je zdieľaná s príslušnými priemyselnými areálmi (infraštruktúra je vlastnená Stredoslovenskou vodárenskou, a.s.), ktorý spolu zdieľajú náklady na túto infraštruktúru.
TPP Nováky	Regionálna dostupnosť: Napriek tomu, že existuje vládny plán výstavby diaľnic, začiatok výstavby rýchlostných ciest R2 a R8 nie je fixne daný a často sa mení.
TPP Nováky	Demolácia budov bez výstavby nových budov spôsobí pokles príjmov z miestnej dane z nehnuteľnosti.

Koniec správy

Projekt financuje Európska únia prostredníctvom Programu na podporu štrukturálnych reforiem a realizuje ho spoločnosť PwC v spolupráci s Európskou komisiou.

© 2021 PwC EU Services EESV, Európske hospodárske záujmové združenie. Všetky práva vyhradené. "PwC" je značka, pod ktorou pôsobia a poskytujú služby členské firmy PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL). Tieto firmy spolu tvoria sieť PwC. Každá firma v sieti je samostatným právnym subjektom a nesmie konať ako zástupca PwCIL alebo inej členskej firmy. PwCIL neposkytuje klientom žiadne služby. PwCIL nezodpovedá za konanie alebo opomenutie žiadnej z členských firiem, nemôže kontrolovať výkon ich odborného úsudku ani ich nijako zaväzovať.